

 Gemeente Lochem **Bestuursrapportage 2026**

INHOUDSOPGAVE

Bestuursrapportage 2026	1
Inhoudsopgave	3
Inleiding en beslispunten	4
Financiële uitkomsten	5
Afwijkingen per thema en programma	6
Thema Klimaat en Energie	7
Programma 0. Bestuur en ondersteuning	9
Programma 1. Veiligheid	10
Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	11
Programma 3. Economie	12
Programma 4. Onderwijs	13
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	15
Programma 6. Sociaal Domein	17
Programma 7. Volksgezondheid en milieu	21
Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	23
Algemene baten en lasten	25
Voortgang kredieten	30
Voortgang ombuigingen	36

INLEIDING EN BESLISPUNTEN

Wat leest u in de Bestuursrapportage?

In deze Bestuursrapportage leest u de afwijkingen ten opzichte van de begroting per 1 juli 2026, met een doorkijk naar het einde van het jaar. We beoordelen of financiële mutaties binnen de bestaande begroting kunnen worden opgevangen. Mutaties waarvoor geen dekking is en die voldoen aan de 3 O's (onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar), verwerken we in het begrotingssaldo.

Voor 2026 verwachten we een begrotingsoverschot van € 2,1 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door een extra bijdrage van € 1,4 miljoen uit het gemeentefonds. Daarnaast zijn er onverwachte uitgaven. Deze ontwikkelingen zijn verwerkt in deze rapportage.

Per activiteit vermelden we alleen de financiële afwijking voor 2026. Eventuele gevolgen voor volgende jaren lichten we toe bij de betreffende activiteit. Financiële afwijkingen vanaf € 25.000 worden toegelicht. Kleinere afwijkingen staan alleen in de financiële bijstelling per programma.

Het kredietoverzicht geeft inzicht in alle openstaande kredieten en de voortgang daarvan, met aandacht voor afwijkingen in inhoud, planning en financiën.

In het voortgangsoverzicht van de ombuigingen staan alle maatregelen uit de Begroting 2026 en de nog openstaande taakstellingen uit eerdere jaren (2021-2025). Met kleuren volgens het "stoplichtmodel" (groen, oranje en rood) geven we hierbij de voortgang aan van deze ombuigingen.

Leeswijzer: N = nadeel, V = voordeel

De grootste financiële afwijkingen zijn:

- Voordelen door hogere inkomsten uit reisdocumenten, toeristenbelasting, verkoop van vastgoed, Oekraïne-opvang, de algemene uitkering, lagere kapitaallasten en bijstelling van programmabudgetten.
- Nadelen door een hogere storting in de wachtgeldvoorziening voor bestuurders, extra personeelskosten, gladheidsbestrijding, jeugdhulp, BUIG-uitkeringen, milieuvergunningverlening.

Beslispunten:

De raad wordt voorgesteld om:

1. De Bestuursrapportage 2026 vast te stellen en de financiële gevolgen te verwerken in de begroting 2026 en de meerjarenraming. Hierdoor neemt het begrotingssaldo 2026 toe met € 1,3 miljoen.
2. In te stemmen met de mutaties van de reserves zoals opgenomen in het onderdeel *Algemene baten en lasten*.
3. De volgende nieuwe of aanvullende investeringskredieten beschikbaar te stellen:
 1. een aanvullend krediet van € 400.000 voor de realisatie buitenruimte scholenbouw Laren, met structurele extra kapitaallasten vanaf 2027 van € 6.000 per jaar;
 2. een krediet van € 80.000 voor de eerste inrichting van meubilair en leermiddelen Suringarcollege (Eefde), met structurele kapitaallasten vanaf 2027 van € 8.000 per jaar;
 3. een aanvullend krediet van € 100.000 voor de verbouwing van het gemeentehuis, met structurele extra kapitaallasten vanaf 2027 van € 2.500 per jaar;
 4. een aanvullend krediet van € 915.000 voor de lasten en € 3.863.000 voor de baten flexwoningen Zonnekampstraat in Gorssel, met structureel lagere kapitaallasten vanaf 2027 van € 295.000 per jaar.
4. Het budget Zwiepse molen voor € 18.000 over te hevelen naar 2027 in afwijking van de Verordening Financieel Beleid, Beheer en Organisatie 2023.
5. In te stemmen met de gewijzigde belastingvrije vergoeding reiskosten voor personeel en hiervoor budget beschikbaar te stellen van € 102.000 in 2026 en structureel € 204.000 vanaf 2027.

FINANCIËLE UITKOMSTEN

Algemeen financieel beeld

bedragen x €

- = nadeel

	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo Kaderbrief 2027	729.000	974.500	-213.500	-269.500	653.500
A. Raadsbesluiten met financiële gevolgen:					
Herinrichting buitenruimte gemeentehuis fase 1 (raad 12-5-2026)	31.000				
Vernieuwbouw gymzaal Curieplein Lochem (raad 9-6-2026)					-6.500
IHP Lochem 2026-2041 (raad 9-6-2026)			-7.000	-38.000	-38.000
Bestuursrapportage 2026	1.301.000	-558.500	-393.500	-147.000	40.000
Saldo	2.061.000	416.000	-614.000	-454.500	649.000
<i>Incidenteel begrotingssaldo</i>	<i>-510.000</i>	<i>-632.000</i>	<i>-854.000</i>	<i>27.000</i>	<i>27.000</i>
Structureel begrotingssaldo	2.571.000	1.048.000	240.000	-481.500	622.000

Toelichting financieel beeld

Met de Bestuursrapportage 2026 wijzigt ons financieel vooruitzicht ten opzichte van de Kaderbrief 2027. Dit jaar verwachten wij af te sluiten met een totaal positief saldo van € 2,1 miljoen.

Door actualisatie bij de Bestuursrapportage van € 0,6 miljoen in 2027 (nadeel) komt het structureel geprognosticeerde begrotingsoverschot 2027 uit op € 1,0 miljoen. Voor het opstellen van de Begroting 2027 gaan we als college in eerste instantie aan de slag met de wettelijke en onvermijdelijke activiteiten. Deze worden aangevuld met een voorstel vanuit het college om invulling te geven. Medio september verschijnt de septembercirculaire 2026. De financiële uitkomsten van de septembercirculaire zijn ook van invloed op het toekomstig perspectief, maar komen te laat om te verwerken in de Begroting 2027. Wij informeren u zo spoedig mogelijk met een raadsmemo over de uitkomsten van de septembercirculaire.

AFWIJKINGEN PER THEMA EN PROGRAMMA

Thema Klimaat en Energie

Het thema klimaat en energie stond opgenomen in de begroting als één van de 3 thema's. Als we binnen de Bestuursrapportage afwijkingen melden die vallen onder een thema, gaan we ook in op het thema in lijn met de andere P&C producten.

Klimaat & Energie

Het thema Klimaat en energie leeft in de maatschappij. Wisselende energieprijzen, overlast door droogte en het gebrek aan ruimte op het stroomnet raken iedereen. Binnen dit thema staat de transitie naar een duurzaam Lochem centraal. Hieronder vallen duurzame opwek en energiebesparing, maar ook het klimaatbestendig inrichten van onze openbare ruimte.

Wat doen we in 2026

We werken aan de uitwerking van het Regionaal Programma Energievoorziening (RPE) in een Programma Energie Perspectief Lochem. In het RPE staat omschreven hoe we verwachten dat onze energievraag en -aanbod er in de toekomst uit gaat zien. Hierbij kijken we niet alleen naar opwek met zon en wind. Maar ook naar de mogelijkheden van bijvoorbeeld opslag en biogas. Dit gebruiken we o.a. als uitgangspunten voor het Lochemse programma.

Daarnaast werken we aan het warmteprogramma. Hiervoor is de Startnotitie vastgesteld en een bronnenanalyse uitgevoerd. Deze vormen de basis voor verdere uitwerking. Voor het Energiehuis Lochem starten we in het najaar met een communicatie- en informatiecampagne. Meer inwoners weten het Energiehuis en onze subsidies al te vinden. Maar het doel is dat nog meer inwoners op de hoogte zijn van de subsidiemogelijkheden voor verduurzaming.

Ook hebben we in het voorjaar een klimaatcampagne georganiseerd. Hiervoor hebben we op de weekmarkt in Lochem, Gorssel en Harfsen gestaan. Tijdens deze dagen informeerden we inwoners over het vergroenen van de tuin en buurt. We hebben hiervoor communicatiemiddelen gemaakt, waarbij ook aandacht is voor beschikbare subsidies. In het najaar gaan we, net zoals vorig jaar, aan de slag met een vergroeningsactie in twee buurten, in samenwerking met o.a. Stichting Steenbreek. Daarnaast ronden we dit jaar het eerste hitte-project af, waar we de versteende openbare ruimte vergroenen.

Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Subsidieregeling sterk maken voor zon op dak € 15.000 V

Er worden weinig subsidies aangevraagd voor het versterken van grote daken zodat hier zonnepanelen op geplaatst kunnen worden. Oorzaken voor de verminderde interesse in zon op dak zijn netcongestie, de terugleverkosten maar ook de verwarring die landelijk gecreëerd wordt over kosten en opbrengsten (o.a. salderingsregeling). Hierdoor ontstaat een incidenteel voordeel in 2026 van € 15.000.

Aanpak Energiearmoede € 50.000 N

We voeren werkzaamheden uit om inwoners met energiearmoede te ondersteunen. Eerder werd dit betaald vanuit de Specifieke Uitkering (SPUK) Energiearmoede. Dit geld mochten wij alleen besteden aan het bestrijden van energiearmoede. Vanaf 2026 is de uitkeringsvorm gewijzigd naar een Decentralisatie-uitkering (DU). Deze uitkering kent geen specifieke voorwaarden vanuit het rijk. We stellen u voor deze uitkering voor 2026 in te blijven zetten voor de aanpak van energiearmoede. Deze DU is alleen in 2026 beschikbaar. Met de Jaarrekening 2025 is de DU al toegevoegd aan de Algemene Reserve. Nu verwerken we ook de uitgaven voor 2026. Daardoor heeft deze bijstelling een nadelig effect.

Lokale Aanpak Isolatie € 400.000 (budgetneutraal)

Op basis van de cijfers van de eerste helft van het jaar verwachten we dat we dit jaar minder subsidieaanvragen krijgen dan begroot. We krijgen de uitgaven vergoed vanuit de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie (SPUK LAI). We verwachten dit jaar € 400.000 minder uit te geven, maar krijgen dus ook € 400.000 minder subsidie. Daardoor is deze ontwikkeling budgetneutraal.

Capaciteit decentrale overheid klimaat en energie € 543.000 V

De rijksmiddelen capaciteit decentrale overheid klimaat en energie (CDOKE) ondersteunen financieel de (extra) structurele formatie voor klimaat en energie. We hebben hier de afgelopen jaren al op ingezet. We hebben met deze middelen vacatures ingevuld. Voor het opstellen van beleid rondom netcongestie hadden we aanvullende capaciteit nodig. Dit leidde tot hogere inhuurkosten. Hierdoor zijn de verwachte uitgaven hoger dan begroot. Tegenover deze uitgaven staat het restant van de Specifieke Uitkering (SPUK) CDOKE uit eerdere jaren. Vanaf 2026 krijgen wij deze uitkering als Decentralisatie-uitkering (DU) CDOKE. In tegenstelling tot een SPUK is een DU vrij besteedbaar en niet geoormerkt. Wij stellen u voor om het verschil tussen het restant van de SPUK CDOKE en de verwachte uitgaven 2026 te dekken uit de DU. We hadden in onze begroting al rekening gehouden met € 500.000 aan inkomsten en uitgaven. In totaal stellen we de lasten en baten nu bij met € 900.000. Het deel van de DU dat we dit jaar niet nodig hebben (€ 543.000) laten we vrijvallen in het resultaat.

Alle hierboven genoemde bedragen komen terug in de financiële bijstellingen bij programma 7.

Programma 0. Bestuur en ondersteuning

Financiële bijstelling

- = nadeel, bedragen in €

Bedragen x €						
Taakveld		2026	2027	2028	2029	2030
0.1	Bestuur	-539.000	-105.000	-105.000	-105.000	-105.000
0.2	Burgerzaken	-177.000	-37.000	-37.000	-37.000	-37.000
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-30.000	0	0	0	0
	Mutaties programma 0 < € 25.000	-31.000	0	0	0	0
Lasten		-777.000	-142.000	-142.000	-142.000	-142.000
0.1	Bestuur	0	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	220.000	0	0	0	0
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-30.000	0	0	0	0
	Mutaties programma 0 < € 25.000	20.000	0	0	0	0
Baten		210.000	0	0	0	0
Saldo baten en lasten programma 0		-567.000	-142.000	-142.000	-142.000	-142.000

0.1 Bestuur - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Dotatie wachtgeld voorziening € 434.000 N

Bij wisselingen in de bezetting van college heeft de gemeente een wachtgeldverplichting. Hiervoor wordt de voorziening wachtgeld incidenteel opgehoogd.

Salaris Bestuur € 105.000 N

We hebben de loonkosten voor het bestuur opnieuw beoordeeld. Hieruit blijkt dat de feitelijke situatie niet correct in de begroting was verwerkt. Daardoor zijn de werkelijke kosten hoger dan het beschikbare budget. Dit is een structureel nadeel.

0.2 Burgerzaken - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Reisdocumenten € 100.000 V

Inwoners vragen meer reisdocumenten aan dan verwacht. Hierdoor ontvangen we meer inkomsten dan geraamd (€ 220.000 voordeel). De verplichte afdracht aan het Rijk is hierdoor hoger dan geraamd (€ 120.000 nadeel). Gezamenlijk leidt dit tot een incidenteel voordeel.

Verkiezingen € 57.000 N

Voor het organiseren van de gemeenteraadsverkiezingen werden er ten opzichte van eerdere verkiezingen extra kosten gemaakt. Het gaat hierbij om kosten voor het promoten van de gemeenteraadsverkiezingen en de uitslagenavond. Ook vallen de kosten voor verkiezingen de laatste jaren structureel hoger uit dan geraamd. Dit heeft te maken met de toegenomen eisen rondom verkiezingen en hogere kosten voor de aanschaf benodigde documenten. Voor 2026 nemen we hiervoor € 57.000 extra op. Vanaf 2027 nemen we hiervoor structureel € 37.000 extra kosten per jaar op.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Taakstelling ondersteuning accommodaties en duurzame gebouwen € 60.000 N

Deze taakstelling heeft een relatie met het proces 'actualisatie accommodatiebeleid'. Dit proces loopt op dit moment. Afhankelijk van de uitkomsten van dit proces ontstaat inzicht of de taakstelling gerealiseerd wordt. Dit jaar realiseren we de taakstelling niet.

Programma 1. Veiligheid

Financiële bijstelling

- = nadeel, bedragen in €

Bedragen x €		2026	2027	2028	2029	2030
Taakveld		2026	2027	2028	2029	2030
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	-38.000	-33.000	-34.000	-56.000
1.2	Openbare orde en veiligheid	-352.000	0	0	0	0
	Mutaties programma 1 < € 25.000	0	0	0	0	0
Lasten		-352.000	-38.000	-33.000	-34.000	-56.000
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	-36.000	-36.000	-37.000	-38.000	-38.000
	Mutaties programma 1 < € 25.000	13.000	13.000	13.000	13.000	13.000
Baten		-23.000	-23.000	-24.000	-25.000	-25.000
Saldo van baten en lasten programma 1		-375.000	-61.000	-57.000	-59.000	-81.000

1.1 Crisisbeheersing en brandweer - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Bijdrage aan de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)

In de raadsvergadering van 9 juni 2026 is de Meerjarenbegroting van de VNOG vastgesteld. Daarmee is ingestemd met een hogere bijdrage. In de begroting is rekening gehouden met loon- en prijsindexatie. Hierdoor wordt een deel van de hogere bijdrage opgevangen (€113.000).

1.2 Openbare orde en veiligheid -Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Leges evenementenvergunningen € 36.000 N

De meeste vergunningen die worden verleend, worden georganiseerd door lokale stichtingen en verenigingen. Deze zijn op grond van de Legesverordening vrijgesteld van leges. Dit maakt dat we deze beoogde inkomsten niet kunnen realiseren. Dit betreft een oude taakstelling (van voor de Begroting 2026). Met deze financiële mutatie vervalt deze taakstelling. Dit is een structureel nadeel.

Weerbaarheid en veerkracht € 352.000 N

In lijn met landelijke richtlijnen, de VNG-handreiking *Weerbaarheid en Veerkracht op lokaal niveau* en de binnen de VNOG gehouden Doorleefsessies, heeft het Algemeen Bestuur van de VNOG een bestuurlijke opdracht voor de gemeenten in de regio vastgesteld. De gemeente Lochem geeft hier uitvoering aan via het project 'Realisatie bestuursafspraken VNOG' en het Programma Weerbaarheid en Veerkracht.

Om de afgesproken resultaten tijdig te behalen, is het project inmiddels gestart. Daarnaast werkt de programmamanager aan de uitwerking van de programmadoelstellingen en de aanpak. Hiervoor wordt op een later moment een afzonderlijk raadsvoorstel voorgelegd.

Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Financiële bijstelling

- = nadeel, bedragen in €

Bedragen x €		2026	2027	2028	2029	2030
	Taakveld					
2.1	Verkeer en vervoer	-760.000	-350.000	-350.000	-350.000	-350.000
2.2	Parkeren	0	0	0	0	0
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
	Mutaties programma 2 < € 25.000	-15.000	0	0	0	
Lasten		-775.000	-350.000	-350.000	-350.000	-350.000
2.1	Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0
2.2	Parkeren	0	0	0	0	0
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
	Mutaties programma 2 < € 25.000	0	0	0	0	0
Baten		0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten programma 2		-775.000	-350.000	-350.000	-350.000	-350.000

2.1 Verkeer en vervoer - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Groot onderhoud wegen € 1.300.000 N (ten laste van de voorziening groot onderhoud wegen)

In 2025 hadden we een onderschrijding op het budget voor wegen. Een aantal projecten is in 2025 voorbereid en deze zijn in 2026 in uitvoering. Voor groot onderhoud wegen betekent dat in 2026 een overschrijding van € 1.300.000. Door de onderschrijding die in 2025 is gerealiseerd, beschikt de voorziening echter over voldoende dekking om deze overschrijding op te vangen. Per saldo leidt dit niet tot een aanvullende financiële afwijking binnen de begroting.

Gladheidsbestrijding € 760.000 N

Voor de gladheidsbestrijding worden de structurele lasten van € 350.000 verwerkt volgens de verantwoording in de jaarstukken 2025. De winterperiode aan het begin van 2026 kende relatief veel winterse omstandigheden, waardoor extra inzet voor gladheidsbestrijding noodzakelijk was. De hiermee samenhangende kosten zijn inmiddels in beeld gebracht. Op basis van de gerealiseerde uitgaven en de nog te verwachten kosten voor de rest van het jaar wordt voor 2026 uitgegaan van ongeveer € 410.000 aan incidentele lasten. Hierdoor ontstaat een financiële afwijking ten opzichte van de begroting.

Programma 3. Economie

Financiële bijstelling

- = nadeel, bedragen in €

Bedragen x €		2026	2027	2028	2029	2030
Taakveld						
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	0	0	0	0
3.4	Economische promotie	0	0	0	0	0
	Mutaties programma 3 < € 25.000	-6.000	0	0	0	0
Lasten		-6.000	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	448.000	25.000	25.000	25.000	25.000
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	0	0	0	0
3.4	Economische promotie	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
	Mutaties programma 3 < € 25.000	-19.000	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000
Baten		579.000	158.000	158.000	158.000	158.000
Saldo van baten en lasten programma 3		573.000	158.000	158.000	158.000	158.000

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Verhuur vastgoed € 25.000 V

Door aangepaste afspraken voor verhuur Groene Kruisstraatje 4 (volledige verhuur) stijgen de huurinkomsten, maar door een tijdelijke huurkorting voor Markt 2 in 2026 blijven de extra opbrengsten incidenteel achter.

Verkoop Hanzeweg 14M € 400.000 V

De verkoop van Hanzeweg 14M levert incidenteel extra inkomsten op, maar leidt structureel tot het vervallen van huurinkomsten.

3.4 Economische promotie - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Toeristenbelasting € 150.000 V

De begroting voor 2026 bedraagt € 943.000. De opbrengsten voor 2025 zijn geschat op € 1.235.000, waarvan € 137.000 incidenteel. Dit betekent dat we uitgaan van structurele opbrengsten in 2025 van € 1.098.000 (€ 1.235.000 - € 137.000). Met een reguliere indexatie en bij een gelijkblijvend aantal overnachtingen, komt dit neer op verwachte inkomsten van ca. € 1.119.000. Dit is meer dan begroot. Dat is een lijn die we al langer zien. Door signalen uit de lokale markt en landelijke cijfers wordt verwacht dat het aantal overnachtingen, en dus de grondslag voor toeristenbelasting, iets onder druk staat. We blijven dit monitoren. Per saldo is een structurele positieve bijstelling van € 150.000 realistisch.

Programma 4. Onderwijs

Financiële bijstelling

- = nadeel, bedragen in €

Bedragen x €		2026	2027	2028	2029	2030
Taakveld		2026	2027	2028	2029	2030
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-80.000	0	0	0	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-34.000	-20.000	-23.000	-25.000	8.000
	Mutaties programma 4 < € 25.000	-22.000	-23.000	-20.000	-18.000	-46.000
Lasten		-136.000	-43.000	-43.000	-43.000	-38.000
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	0	0	0	0	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	34.000	0	0	0	0
	Mutaties programma 4 < € 25.000	39.000	0	0	0	0
Baten		73.000	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten programma 4		-63.000	-43.000	-43.000	-43.000	-38.000

4.1 Openbaar basisonderwijs - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Groot onderhoud Brede school Zuiderenk € 59.000 N (ten laste van de voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties)

Bij Brede School Zuiderenk is eerder dan gepland groot onderhoud uitgevoerd, omdat het einde van de technische levensduur eerder werd bereikt dan voorzien. Het betreft de vervanging van de regelkast, zonneboiler en luchtbehandelingskast voor een totaalbedrag van € 59.000. Deze kosten worden gedekt uit de voorziening groot onderhoud.

4.2 Onderwijshuisvesting - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Eerste inrichting Suringarcollege

Voor de aanbouw van het Suringarcollege is een wettelijke vergoeding toegekend voor de eerste inrichting (meubilair en leermiddelen) van € 80.000. Het investeringskrediet wordt in 10 jaar afgeschreven, wat neerkomt op € 8.000 per jaar.

Extra huurkosten Bartimeus € 40.000 N

Door de latere oplevering van de school lopen de huurkosten van de Bartimeusschool nog zeven maanden door. Dit leidt in 2026 tot extra uitgaven van € 40.000.

Instandhoudingskosten Bargeweide € 40.000 N

De renovatie of nieuwbouw van het schoolgebouw van de Bargeweide is nog niet gerealiseerd. Dit leidt tot hogere, niet geplande onderhoudskosten voor het bestaande schoolgebouw. In 2026 bedraagt deze bijdrage € 40.000. Voor de jaren 2027 tot en met 2029 wordt dit € 5.000 per jaar.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken- Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Leerlingenvervoer (budgetneutraal)

In de raadsvergadering van 9 juni 2026 is de Meerjarenbegroting van PlusOV vastgesteld. Daarmee is ingestemd met een hogere bijdrage door loon- en prijsindexatie. In de begroting is rekening gehouden met loon- en prijsindexatie, waardoor deze wijziging budgetneutraal verloopt.

Voor- en Voegschoolse Educatie (VVE) € 34.000 (budgetneutraal)

Door een toename van het aantal VVE-kinderen en een eenmalige vergoeding voor de bijscholing van medewerkers binnen de VVE-kinderopvang zijn de uitgaven hoger dan begroot. Het tekort wordt

echter opgevangen door nog beschikbare rijksmiddelen. Voor 2027 en de daaropvolgende jaren wordt in 2026 een nieuw uitvoeringsplan voor VVE opgesteld.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Financiële bijstelling

- = nadeel, bedragen in €

Bedragen x €		2026	2027	2028	2029	2030
	Taakveld					
5.1	Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	-597.000	-115.000	0	0	0
5.3	Cultuurpresentaties, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0	0
5.4	Musea	0	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0
5.6	Media	0	-33.000	-33.000	-33.000	-33.000
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	60.000	0	0	0	0
	Mutaties programma 5 < € 25.000	5.000	-52.000	-34.000	-34.000	-29.000
Lasten		-532.000	-200.000	-67.000	-67.000	-62.000
5.1	Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	0	0	0	0	0
5.3	Cultuurpresentaties, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0	0
5.4	Musea	0	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0
5.6	Media	0	33.000	33.000	33.000	33.000
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0	0
	Mutaties programma 5 < € 25.000	0	0	0	0	0
Baten		0	33.000	33.000	33.000	33.000
Saldo van baten en lasten programma 5		-532.000	-167.000	-34.000	-34.000	-29.000

5.2 Sportaccommodaties - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Sportvoorzieningen € 347.000 N (ten laste van de bestemmingsreserve Sportvoorzieningen)

Op 21 april 2026 keurde het college de subsidies voor sportvoorzieningen goed. De kosten (€ 347.000) betalen we uit de bestemmingsreserve. Zes verenigingen hebben in 2026 gebruik gemaakt van de regeling. Volgens afspraak leggen we hierover jaarlijks verantwoording af.

Zwembaden € 140.000 N

De buitenbaden in Gorssel en Almen zijn verouderd. De onderhoudskosten vallen in 2026 hoger uit om de baden tot de renovatie/nieuwbouw veilig en in stand te houden (€ 60.000). Ook bij zwembad De Beemd vallen de onderhoudskosten hoger uit om het bad in stand te houden tot aan de verduurzaming (€ 80.000). We hebben meer noodzakelijk onderhoud uitgevoerd zoals het verhelpen van diverse storingen, lekkages en het repareren van defecte onderwaterlampen. Ook in 2027 verwachten we een nadeel van € 65.000 voor onderhoudskosten voor De Beemd.

Sportaccommodaties € 138.000 N (waarvan € 88.000 ten laste van de voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties)

De kosten nemen toe door noodzakelijk onderhoud en vervroegde vervanging:

- Bij sporthal De Beemd worden de bergingsdeuren in 2026 vervangen in plaats van 2030 (€ 45.000 ten laste van de voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties).
- Bij 't Trefpunt in Gorssel is noodzakelijk onderhoud nodig om de sporthal in gebruik te houden tot de realisatie van de MFA voor 2026 en 2027 (€ 50.000).

- Bij sportzaal De Stuw in Eefde is groot onderhoud noodzakelijk (€ 43.000 ten laste van de voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties). De renovatie van de sportvloer en reparatie van het dak zijn niet uit te stellen om veilig gebruik, met name voor bewegingsonderwijs, te waarborgen. De eerder geplande renovatie of nieuwbouw is uitgesteld in afwachting van nieuw accommodatiebeleid. Hierdoor is tijdelijk extra onderhoud nodig.

Bezuiniging De Beemd/accommodaties € 60.000 N

De bezuinigingsopgave voor de zwembaden kan pas worden gerealiseerd nadat zwembad De Beemd is verduurzaamd. De oplevering van het verduurzaamde zwembad staat gepland voor 2028.

De nieuwbouw van de zwembaden in Almen en Gorssel is momenteel in uitvoering en wordt naar verwachting in 2027 afgerond. Na oplevering worden de financiële effecten en mogelijke besparingen inzichtelijk.

5.5 Cultureel erfgoed - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Restauratie Zwiapse Molen € 18.000 overhevelen naar 2027

Van de toegekende subsidie voor de restauratie van de Zwiapse Molen wordt 90%, zijnde € 159.300, in 2026 uitbetaald. De resterende 10% wordt na afronding van de restauratiewerkzaamheden in 2027 verstrekt. Daarom stellen we voor een budget van € 18.000 over te hevelen naar 2027.

5.6 Media

Informatiepunten digitale overheid (IDO) € 33.000 (budgetneutraal)

Met het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) ondersteunt de gemeente inwoners die moeite hebben met digitale overheidsdienstverlening. Via het IDO kunnen inwoners terecht voor hulp bij onder andere DigiD, belastingen, toeslagen, uitkeringen en contact met overheidsorganisaties. Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht om passende ondersteuning te bieden aan inwoners die minder digitaal vaardig zijn. De door het Rijk beschikbaar gestelde middelen worden ingezet om deze laagdrempelige ondersteuning, uitgevoerd door de bibliotheek en lokale samenwerkingspartners, in stand te houden.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Duurzaam faunabeheer € 30.000 N

De kosten voor roekenbeheer vallen hoger uit dan begroot. Het aantal nestelende roeken was dit jaar groot, waardoor extra inzet nodig was om overlast te beperken. Daarnaast hebben we duurzaam ganzenbeheer uitgevoerd aan de Noorderbleek om overlast voor omwonenden te verminderen. Ook laten we, naar aanleiding van een aangenomen motie (10 november 2025), onderzoek uitvoeren naar een ecologische verbinding bij de Lochemse brug aan de Stationsweg. Voor het ganzenbeheer en het onderzoek was in de begroting 2026 geen budget opgenomen. Hierdoor ontstaat een nadeel van € 30.000, waarvan € 21.000 structureel.

Bezuiniging DVO Circulus € 90.000 V

Bij de ombuigingen in de begroting 2026 is ook gekozen om per 2027 te bezuinigen op de kosten van de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Circulus. Dit is een in groeipad dat samen met Circulus wordt opgepakt. Door bestaande processen te optimaliseren hebben we in 2026 al een eerste bezuiniging kunnen realiseren. Bij de dienstverleningsovereenkomst 2027 krijgt dit een vervolg.

Programma 6. Sociaal Domein

Financiële bijstelling

- = nadeel, bedragen in €

Bedragen x €		2026	2027	2028	2029	2030
	Taakveld					
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-51.000	-385.000	-163.000	-408.000	-408.000
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	145.000	-265.000	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	-523.000	-578.000	-578.000	-578.000	-578.000
6.4	WSW en beschut werk	215.000	140.000	140.000	34.000	34.000
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkdienstverlening (Wmo)	-140.000	0	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-70.000	0	0	0	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	150.000	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
	Mutaties programma 6 < € 25.000	-57.000	-88.000	-70.000	-70.000	-70.000
Lasten		-331.000	-1.176.000	-671.000	-1.022.000	-1.022.000
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	501.000	252.000	170.000	388.000	388.000
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	120.000	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	651.000	651.000	651.000	651.000	651.000
6.4	WSW en beschut werk	-140.000	-140.000	-140.000	-34.000	-34.000
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkdienstverlening (Wmo)	0	0	0	0	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	65.000	65.000	65.000	65.000	65.000
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
	Mutaties programma 6 < € 25.000	20.000	20.000	0	0	0
Baten		1.217.000	848.000	746.000	1.070.000	1.070.000
Saldo baten en lasten programma 6		886.000	-328.000	75.000	48.000	48.000

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Programma Nieuwkomers € 205.000 N (ten laste van de reserve ontheemden)

Leefgeld Oekraïne € 76.000 V

De uitgaven vallen lager uit dan begroot. In 2026 is minder leefgeld verstrekt dan geraamd, doordat minder personen recht hadden op deze regeling dan in 2025 waarmee in de begroting rekening is gehouden.

Woonlasten Oekraïne € 38.000 V

De eerder als 'onvoorzien' geraamde kosten, onder meer voor de verhuizing van de Bloemenkamp naar de Zonnekampstraat, vallen € 38.000 lager uit dan begroot.

Uitvoering Visie Nieuwkomers € 110.000 N

De uitvoering van de visie Nieuwkomers bedden we programmatisch in binnen de organisatie. Dit vergt ambtelijke capaciteit.

Vluchtelingen Oekraïne € 234.000 N

De inkomsten uit de normvergoeding voor de Oekraïne opvang worden bepaald op basis van het aantal beschikbare bedden per dag. In de begroting 2026 is hiervoor een inschatting opgenomen. Deze raming wordt nu bijgesteld op basis van de feitelijke beschikbaarheid in de eerste helft van het jaar.

AZC Ampsenseweg (budgetneutraal)

We ontvangen jaarlijks een vergoeding van het COA voor de opvanglocatie aan de Ampsenseweg. Van deze inkomsten financieren we de meedoenbalie, buddy to buddy, aanplant van een groene heg, juridische kosten en ambtelijke capaciteit.

Opvang alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV'ers) € 25.000 V

In 2026 ontvangen we van het COA een vergoeding over het jaar 2025 voor inzet van ambtelijke capaciteit.

De bovenstaande mutaties verrekenen we met de reserve ontheemden.

Inburgering € 110.000 (budgetneutraal)

Voor inburgering worden meerjarig zowel hogere lasten als hogere baten geraamd. Dit hangt niet samen met een toename van het aantal inburgeraars, maar met meer duidelijkheid vanuit het Rijk over de financiering. Daarom zijn de financiële ramingen nu in lijn gebracht met de middelen uit de Specifieke Uitkering (SPUK). Dit kon eerder nog niet in de begroting worden verwerkt.

Huisvesting Statushouders € 540.000 V

Voor elke statushouder die door de gemeente in een onzelfstandige woonruimte (kamerverhuur) wordt gehuisvest krijgen wij vanuit de HAR+ (hotel en accommodatie regeling) €30.000 van het COA. Tot 1 juli 2026 betreft dit 18 personen. Dan loopt de regeling af. Onduidelijk is nog of de regeling na 1 juli 2026 wordt verlengd.

Jeugdhulp Uitvoeringskosten € 65.000 N

De uitvoeringskosten voor jeugdhulp vallen € 65.000 hoger uit dan geraamd. Dit komt vooral door stijgende personeelskosten binnen de zorgregio Midden IJssel/Oost Veluwe. Daarnaast zijn er extra kosten voor crisisbedden, kleinschalige verblijfsplekken, ervaringsdeskundigen en de ontwikkeling van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdregio+.

Opbrengst verhuur Zutphenseweg 106 + 106 a € 30.000 V

Voor de verhuur van de Zutphenseweg 106 + 106 a ontvangt de gemeente inkomsten van Viverion. De inkomsten van 2025 waren nog niet ontvangen. Dit wordt nu op 2026 geboekt en leidt tot een incidenteel voordeel van € 30.000.

Leefbaarheidssubsidies (budgetneutraal)

De provincie Gelderland heeft in april 2026 een subsidie van € 175.000 toegekend voor het project 'Samen Leefbaar, Samen Sterk'. De aanvraag is ingediend binnen de subsidieregeling Ondersteuning leefbaarheidsinitiatieven gemeenten. Een voorbeeld van een project is de mobiele ontmoetingsplek voor jongeren. Het beschikbare budget wordt ingezet in de jaren 2026 (€ 100.000) en 2027 (€ 75.000).

Dorpendeal Almen € 150.000 V

Voor de Dorpendeal Almen is voor 2026 € 200.000 gemeentelijk budget beschikbaar gesteld. Daarnaast ontvangt de gemeente in totaal € 400.000 provinciale subsidie, verdeeld over de jaren 2026-2028. In 2026 wordt naar verwachting € 150.000 besteed. Dit leidt tot een voordeel op de lasten van € 50.000 ten opzichte van het beschikbare budget. Daarnaast wordt er in 2026 een subsidievoorschot ontvangen van € 200.000. Hiervan wordt € 100.000 ingezet in 2026. Dit levert een voordeel op de baten op van € 100.000. Het resterende bedrag van € 100.000 wordt in de volgende jaren ingezet.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) Mantelzorg € 30.000 (budgetneutraal)

Vanuit het Rijk ontvangen we incidentele middelen van uit het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO) voor ondersteuning van mantelzorgers.

In 2026 gaan we hier onder andere het onderzoek *Lochem Spreekt* naar mantelzorg voor uitvoeren.

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Integraal Zorg Akkoord (IZA) Specifieke uitkering (SPUK) € 120.000 (budgetneutraal)

Vanuit het Rijk ontvangen we middelen voor de uitvoering van het Integraal Zorgakkoord. Deze middelen waren nog niet opgenomen in de begroting 2027. De verwachting is dat de ontvangen middelen in 2026 volledig worden besteed.

Aanbesteding ICT Sociaal Domein € 265.000 overhevelen naar 2027

De oorspronkelijke planning ging uit van een livegang in juni 2027. Door een uitgebreidere en zorgvuldige marktconsultatie heeft de aanbesteding meer tijd gevraagd dan voorzien. Hierdoor is de livegang verschoven naar uiterlijk 31 januari 2028. De contracten met de huidige leveranciers zijn aangepast om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen. Deze wijziging leidt tot een voordeel van € 265.000 in 2026 en een even zo groot nadeel in 2027. De totale projectkosten blijven gelijk.

6.3 Inkomensregelingen - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Gebundelde uitkeringen (BUIG) Participatiewet € 122.000 V

Het aantal inwoners met een bijstandsuitkering steeg van 422 naar 428. Ook de normbedragen en de inzet van loonkostensubsidie namen toe. We verwachten in de tweede helft van 2026 extra instroom door de huisvesting van statushouders. Dit leidt samen tot € 529.000 hogere uitgaven. Daartegenover staat een hogere Rijksbijdrage. In mei 2026 ontvangen we € 651.000 extra. Hiermee sluiten we per saldo af met een voordeel van € 122.000.

Bijzondere bijstand € 49.000 N

De uitgaven voor bijzondere bijstand stijgen structureel. Meer inwoners maken gebruik van bestaande regelingen, door betere voorlichting en gerichte inzet van de gemeente om niet-gebruik te beperken.

Bijstand aan zelfstandigen € 55.000 V

Het aantal ondernemers dat gebruikmaakt van het Regionale Organisatie Zelfstandigen (ROZ) blijft stabiel, terwijl we een lichte stijging verwachtten. Hierdoor ontstaat een incidenteel voordeel van € 55.000.

Vanaf 2027 vervalt dit voordeel door een aangepaste bekostiging van het ROZ door de gemeente Hengelo.

6.4 WSW en beschut werk - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en beschut werk € 75.000 V

De uitgaven dalen door uitstroom van medewerkers: twee personen gingen met pensioen, twee personen ontvangen een WIA-uitkering en drie medewerkers zijn overgenomen door de gemeente Deventer. Dit verlaagt de uitgaven met € 215.000.

Daartegenover dalen de inkomsten met € 140.000 door het wegvallen van de salarisbijdrage voor de drie medewerkers. Per saldo realiseren we een incidenteel voordeel van € 75.000.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO) - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

WRV Wonen € 140.000 N

De kosten voor woonvoorzieningen stijgen incidenteel met € 140.000. Dit komt door meerdere woningaanpassingen en het plaatsen van een unit, met totale kosten van ruim € 240.000.

De uitgaven zijn moeilijk te voorspellen. Grote aanpassingen en units zijn kostbaar en kunnen in een jaar met meerdere aanvragen tot hogere uitgaven leiden. In jaren met minder aanvragen blijft juist budget over.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Individuele begeleiding en huishoudelijke hulp: € 70.000 N

De uitgaven overschrijden het budget met € 70.000. Dit komt vooral door meer inzet bij individuele begeleiding. Daarnaast is de inzet van huishoudelijke hulp hoger dan verwacht. Zorgaanbieders hebben kortere wachttijsten, waardoor zij sneller en meer hulp leveren.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18- - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Jeugdhulp: € 150.000 V

In de begroting 2026 hebben we € 259.000 hogere kosten opgenomen voor een tariefstijging. Echter neemt het aantal jeugdigen met jeugdhulp af, waardoor de totale uitgaven dalen. Tegelijk worden de hulpvragen complexer, vooral wanneer jeugdigen tijdelijk elders moeten verblijven. Deze intensieve trajecten zijn kostbaar en hebben, ondanks het beperkte aantal, een grote impact op het budget. Op basis van de huidige inzichten verlagen we de begroting incidenteel met € 150.000.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+ - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Beschermd Wonen € 65.000 V

We ontvangen jaarlijks middelen van de centrumgemeente Deventer voor de uitvoering van taken op het gebied van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Deze middelen worden ingezet voor de benodigde personele capaciteit binnen de gemeente Lochem, zodat inwoners tijdig passende ondersteuning en begeleiding kunnen ontvangen.

Overige ontwikkelingen

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is een maatschappelijk probleem met grote gevolgen voor slachtoffers en gezinnen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor preventie, vroeg signalering, opvang en veiligheid.

De huidige rijksbijdragen (Doeluitkering Vrouwenopvang en Algemene Uitkering) zijn onvoldoende om de kosten te dekken. Door een groeiende vraag, complexere situaties en beperkte capaciteit nemen de wachtlijsten toe.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Financiële bijstelling

- = nadeel, bedragen in €

Bedragen x €		2026	2027	2028	2029	2030
	Taakveld					
7.1	Volksgezondheid	-97.000	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
7.2	Riolering	0	0	0	0	0
7.3	Afval	-600.000	-600.000	-600.000	-600.000	-600.000
7.4	Milieubeheer	-788.000	-506.000	-506.000	-506.000	-506.000
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-50.000	-46.500	-46.500	-46.500	-46.500
	Mutaties programma 7 < € 25.000	15.000	0	0	0	0
Lasten		-1.520.000	-1.197.500	-1.197.500	-1.197.500	-1.197.500
7.1	Volksgezondheid	52.000	0	-40.000	-40.000	-40.000
7.2	Riolering	0	0	0	0	0
7.3	Afval	600.000	600.000	600.000	600.000	600.000
7.4	Milieubeheer	1.043.000	506.000	506.000	506.000	506.000
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0	0
	Mutaties programma 7 < € 25.000	0	0	0	0	0
Baten		1.695.000	1.106.000	1.066.000	1.066.000	1.066.000
Saldo baten en lasten programma 7		175.000	-91.500	-131.500	-131.500	-131.500

7.1 Volksgezondheid - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

GGD (budgetneutraal)

In de raadsvergadering van 9 juni 2026 is de Meerjarenbegroting van de GGD vastgesteld. Daarmee is ingestemd met een hogere bijdrage. In de begroting is rekening gehouden met loon- en prijsindexatie, waardoor deze wijziging budgetneutraal verloopt.

Transformatieplan Mentale gezondheid € 52.000 (budgetneutraal)

Vanuit het Rijk ontvangen we middelen voor de uitvoering transformatieplan Mentale gezondheid. Om dit plan uit te voeren ontvangt de Stichting Vriendendiensten subsidie voor het versterken van zelfregie-initiatieven.

Jeugdgezondheidszorg € 45.000 N

Vanaf 2026 is in de begroting rekening gehouden met een structurele onderbesteding op het Yunio-maatwerk. Deze onderbesteding doet zich niet langer voor. De afname van voorzieningen als VoorZorg, Prenatale huisbezoeken en Home-Start neemt toe. Deze vormen van preventieve ondersteuning worden steeds vaker ingezet bij lichte hulpvragen, omdat hiervoor geen indicatie nodig is. Daarnaast verwijzen meer professionals door naar deze voorzieningen. Om aan te sluiten bij de daadwerkelijke vraag en de uitvoeringspraktijk stellen we het budget daarom structureel met € 45.000 bij.

7.3 Afval - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Huishoudelijk afval € 600.000 (budgetneutraal)

De inzameling en verwerking van Afval- en Grondstoffen is zoals afgesproken kostendekkend en daarin verwachten we geen afwijking. Zowel aan de kostenkant als aan de opbrengstenkant zien we een mutatie van € 600.000.

7.4 Milieubeheer - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA) Milieubeheer € 238.000 N

Van de ODA ontvingen we een eerste begrotingswijziging 2026. In 2026 wordt structureel meer uitgegeven dan is opgenomen in de vastgestelde begroting. Dit zorgt ervoor dat we achteraf moeten bijbetalen. De toename van de begrotingswijziging 2026 betekent niet dat we meer gaan betalen voor de diensten van de ODA. De begroting wordt alleen geactualiseerd, zodat deze overeenkomt met de uitgaven die we nu al doen. Daarnaast is de ODA sterk in beweging. Ze zijn gestart met een fusietraject met Omgevingsdienst Veluwe.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Ombuiging onderhoud begraafplaatsen € 50.000 N

Met de investeringen op de begraafplaatsen maakten we een flinke kwaliteitsslag. De verbetermaatregelen leidden tot een beperkt effect op de structurele onderhoudskosten. We informeerden de Raad op 22 december 2025 hierover met een evaluatiememo. De beperkte daling van de structurele onderhoudskosten (€ 3.500 per jaar) nemen we vanaf 2027 op in de dienstverleningsovereenkomst 2027. Dit betekent dat we de beoogde structurele ombuiging (oude taakstelling) niet halen. Door de structurele aanpassing vervalt deze oude taakstelling.

Achterstallig onderhoud/nieuwe verhuur van aulagebouw begraafplaats Gorssel € 25.000 (ten laste van de voorziening groot onderhoud gemeentelijke accommodaties)

Achterstallig onderhoud aan het aulagebouw was onvoorzien. Om de herstelkosten niet volledig ten laste te laten komen van de nieuwe huurder, dragen we een deel bij in de kosten.

Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Financiële bijstelling

- = nadeel, bedragen in €

Bedragen x €						
Taakveld		2026	2027	2028	2029	2030
8.1	Ruimte en leefomgeving	125.000	80.000	80.000	80.000	80.000
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0	0	0
8.3	Wonen en bouwen	0	-32.000	0	0	0
	Mutaties programma 8 < € 25.000	-20.000	0	-6.000	0	0
Lasten		105.000	48.000	74.000	80.000	80.000
8.1	Ruimte en leefomgeving	-90.000	-124.000	-124.000	-124.000	-124.000
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-45.000	-84.000	-46.000	-102.000	-52.000
8.3	Wonen en bouwen	0	0	0	0	0
	Mutaties programma 8 < € 25.000	0	0	0	0	0
Baten		-135.000	-208.000	-170.000	-226.000	-176.000
Saldo baten en lasten programma 8		-30.000	-160.000	-96.000	-146.000	-96.000

8.1 Ruimte en leefomgeving - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Bestemmingsplannen € 40.000 N

De overgangsperiode om na de inwerkingtreding van de Omgevingswet (2024) zogenaamde TAM-IMRO plannen te maken is per 1 januari 2026 vervallen. Ook de nog lopende bestemmingsplanprocedures van voor 2024 nemen af. Hierdoor zijn minder kosten gemaakt en worden ook minder inkomsten (leges) ontvangen.

Opstellen Omgevingsplan € 75.000 V

Het invullen van de vacature 'projectleider omgevingsplan' heeft langer geduurd als gevolg van de lastige arbeidsmarkt. Het project omgevingsplan start daarom pas in Q4 2026. Omdat dit later is dan gepland, zijn er op dit budget nog geen uitgaven geweest. Voor het komend half jaar verwachten we nog wel uitgaven van een aantal ontwikkelingen die gekoppeld zijn aan het omgevingsplan. Voorbeelden hiervan zijn: uitvoering motie sierteelt en het uitzetten van de eerste koers naar het opstellen van het permanent omgevingsplan.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen) - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Actualisatie grondexploitaties € 45.000 N (ten laste reserve grondexploitatie)

Jaarlijks actualiseren we bij de begroting en de jaarrekening de prognoses van de grondexploitaties. Voor zover we gronden verkopen en opbrengsten realiseren, nemen we, tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie, winst. Bij deze Bestuursrapportage verwerken wij de uitkomsten van de actualisatie grondexploitaties uit de Jaarrekening 2025.

8.3 Wonen en bouwen - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Leges omgevingsvergunningen bouw € 150.000 V

Binnen taakveld 8.3 staan de bouwleges. Dit zijn inkomsten op basis van vergunningen. Het betreft een vergoeding voor ambtelijke werkzaamheden voor het toetsen van bouwplannen aan o.a. het omgevingsplan en het bouwbesluit. We verwachten in 2026 in lijn met de trend van de afgelopen jaren meer inkomsten dan begroot bij de bouwleges door het hogere aantal bouwvergunningen. Deze inkomsten zijn tot op heden niet gekoppeld aan de loonsom. Dit maakt extra ambtelijke inzet bij piekmomenten complex. We stellen voor om de hogere ontvangsten (€150.000) in te zetten om de capaciteit van op het gebied van vergunningverlening te verhogen. Door het hogere aantal vergunningaanvragen krijgen zij immers ook te maken met een hogere werkdruk. Het voordeel onder taakveld 8.3 is dan terug te zien als een nadeel onder taakveld 0.4.

Implementatie Wet versterking regie volkshuisvesting € 20.000 N

De Eerste Kamer nam op 23 juni 2026 de Wet versterking regie volkshuisvesting aan. Voor de implementatie zijn middelen nodig (o.a. volkshuisvestingsprogramma en urgentieverordening). Een deel van deze kosten maken we regionaal. De gemeente ontving hiervoor via de decembercirculaire 2025 éénmalig € 132.000 aan middelen via het gemeentefonds.

ALGEMENE BATEN EN LASTEN

Financiële bijstelling

- = nadeel, bedragen in €

Bedragen x €						
Taakveld		2026	2027	2028	2029	2030
0.4	Overhead	-913.000	-770.000	-530.000	-530.000	-530.000
0.5	Treasury	1.268.000	-57.000	161.000	159.000	207.000
0.6	OZB en overige belastingen	0	0	0	0	0
0.61	OZB woningen	93.000	0	0	0	0
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	0	0
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	0	0	0	0	0
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	101.000	-11.000	-175.000	2.117.000	2.069.000
0.8	Overige baten en lasten	575.000	0	-189.000	186.000	186.000
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0
	Mutaties programma Algemene lasten en baten < € 25.000	-28.000	-3.000	-7.000	-7.500	-7.500
Lasten		1.096.000	-841.000	-740.000	1.924.500	1.924.500
0.4	Overhead	10.000	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
0.5	Treasury	-34.000	0	0	0	0
0.6	OZB en overige belastingen	0	0	0	0	0
0.61	OZB woningen	0	0	0	0	0
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	0	0
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	0	0	0	0	0
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	1.294.000	985.000	922.000	-1.456.000	-1.257.000
0.8	Overige baten en lasten	-30.000	0	0	0	0
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0
	Mutaties programma Algemene lasten en baten < € 25.000	-13.000	0	0	0	0
Baten		1.227.000	945.000	882.000	-1.496.000	-1.297.000
Saldo baten en lasten, algemene baten en lasten		2.323.000	104.000	142.000	428.500	627.500

0.4 Overhead - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Aanbesteding en implementatie personeelsinformatiesysteem € 70.000 N

De invoering van het nieuwe e-HRM systeem brengt incidenteel extra kosten met zich mee voor implementatie, het projectleiderschap en het leggen van koppelingen.

Reis- en verblijfskosten € 102.000 N

Door de krappe arbeidsmarkt en de stijgende kosten is behoefte ontstaan aan een aangepaste regeling voor reis- en verblijfskosten. De woon-werkvergoeding wordt verhoogd naar het fiscaal maximaal onbelast te vergoeden bedrag. Dit leidt structureel tot hogere kosten.

Herstelpunten brandveiligheid € 25.000 N

Om de brandveiligheid in het gemeentehuis te waarborgen, worden herstelmaatregelen uitgevoerd. Deze werkzaamheden vallen buiten het reguliere onderhoud en zijn daarom niet opgenomen in de begroting.

Vervanging thermostaten begane grond € 30.000 N

Op de gehele begane grond van het gemeentehuis zijn defecte thermostaten vervangen, omdat de temperatuurregeling niet meer functioneerde en het binnenklimaat onvoldoende geschikt was om in te kunnen werken. Met de vervanging is de klimaatregeling hersteld en kan het energieverbruik efficiënter en duurzamer worden aangestuurd.

Vernieuwing Meer jaren Onderhoudsplanung (MOP) € 70.000 N

Voor het onderhoud van het gemeentelijk vastgoed wordt iedere vijf jaar de MOP geactualiseerd. De voorbereiding en uitvoering van de nieuwe MOP voor de periode 2028–2032 vindt plaats in 2026 en 2027. Voor deze actualisatie is geen budget beschikbaar in de begroting.

Software € 240.000 N

De lasten voor software liggen structureel € 240.000 hoger dan begroot. Dit komt door duurdere aanbestedingen en prijsstijgingen bij leveranciers. Ook maken we meer gebruik van software, waardoor we duurdere cloud- en abonnementsvormen moeten afnemen.

Contributiebijdrage Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) € 80.000 N

De contributiebijdrage aan de VNG inclusief het Fonds Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering (GGU) liggen hoger dan begroot. Het Fonds GGU is een aantal jaren geleden opgericht door de VNG om bepaalde opdrachten/onderzoeken uit te kunnen voeren. Via de GGU spreekt de VNG-standaarden af, kopen we samen in en werken we samen aan nieuwe diensten en producten. Dit is een structureel nadeel.

Ondersteuning PlusOV € 40.000 N

De gemeente Lochem ondersteunt PlusOV op het gebied van Financiën, Personeel, ICT en communicatie.

De afgelopen jaren is er steeds wat minder ondersteuning nodig, doordat de organisatie PlusOV stabiel wordt. Dit leidt tot structureel lagere baten.

Functiewaarderingssysteem € 246.000 N

Als gevolg van de technische omzetting naar het functiewaarderingssysteem HR21 is een aantal functies anders ingedeeld en ingeschaald. Deze indeling is geëffectueerd per 1-1-2026. Dit is een structureel nadeel.

Dorpendeal Exel € 50.000 (budgetneutraal)

Voor de Dorpendeal Exel is een totale subsidie van € 60.000 beschikbaar gesteld waarvan € 10.000 ten laste van het budget Burgerparticipatie Interactief proces en € 50.000 vanuit de provincie. De Dorpendeal Exel is in volle gang. Naar verwachting worden de activiteiten in 2026 afgerond. Tegenover deze hogere lasten staan ook hogere baten. Vanuit de provincie ontvangt de gemeente € 50.000.

0.5 Treasury - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)**Kapitaallasten € 1.148.000 V**

De afschrijvingslasten zijn afgestemd op de activa-administratie. De afwijking heeft drie oorzaken. Ten eerste zijn enkele kredieten bij de jaarrekening 2025 nog niet afgesloten. Hierdoor starten de kapitaallasten later en leveren ze in 2026 een voordeel op. Ten tweede leidt de verkoop van Hanzeweg 14M in 2026 tot € 257.000 extra afschrijving. Dit geeft een incidenteel nadeel dat wordt gecompenseerd door de verkoopopbrengst. Ten derde wijken de boekwaarden van afgeronde kredieten af van de oorspronkelijke kredietbedragen, waardoor de afschrijvingen zijn bijgesteld.

Rente langlopende rekening € 120.000 V

De rentelasten van de huidige langlopende leningen komen in 2026 uit op € 160.000 bij gelijkblijvende liquiditeitsbehoefte. Daarmee zullen de rentelasten naar verwachting ruimschoots onder het begrote budget blijven.

Dividenduitkering Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) € 34.000 N

De BNG keerde over het boekjaar 2025 een totaal dividend uit van € 140 miljoen. Dit is voor ons

aandeel een dividenduitkering van € 85.000. Verwacht was € 119.000, een incidenteel nadeel van € 34.000.

0.6 Belastingen overig - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Bijdrage Tribuut € 93.000 V

Op 15 april 2026 heeft het bestuur van Tribuut de jaarrekening 2025 vastgesteld. Daarbij heeft het bestuur besloten om het resterende positieve resultaat, na een toevoeging aan de algemene reserve van Tribuut, uit te keren aan de deelnemende gemeenten. De gemeenten ontvangen hun deel op basis van hun bijdrage aan de begroting in 2025. Deze uitkering is een eenmalige meevaller. Voor het taakveld 0.61 betekent dit een teruggaaf over 2025 van € 57.000, voor het taakveld 0.62 een teruggaaf van € 14.000 en voor taakveld 7.3 een teruggaaf van €22.000. De totale uitkering komt op € 93.000.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Algemene uitkering € 1.395.000 V

Septemercirculaire 2025

Op 14 oktober 2025 is de gemeenteraad geïnformeerd over de uitkomsten van de septemercirculaire 2025. In de Kaderbrief 2027 hebben wij de mutaties voor de jaren 2027 tot en met 2030 meegenomen. In deze Bestuursrapportage nemen we het bedrag op van € 516.000 voordelig (2026).

Decemercirculaire 2025

In de Kaderbrief 2027 hebben wij de mutaties voor de jaren 2027 tot en met 2030 meegenomen. In deze Bestuursrapportage nemen we een bedrag op van € 20.000 voordelig (2026).

Overige mutaties circulaires

We ontvangen nog bedragen over oude jaren. Een voordelig bedrag van € 485.000 (2026).

Meicirculaire 2026

Op 2 juli 2026 is de gemeenteraad geïnformeerd over de uitkomsten van de meicirculaire 2026. De meicirculaire leidt tot een structureel positief financieel voordeel. Dit komt met name doordat we extra geld ontvangen door een toename van de groeicijfers binnen het gemeentefonds. De bedragen per saldo van de meicirculaire 2026 voor de komende jaren zijn als volgt:

0.8 Overige baten en lasten - Afwijkingen (beleidsmatig en financieel)

Stelpost onder uitputting jaarrekening € 150.000 N

In de begroting houden we elk jaar rekening met een positief jaarrekeningresultaat van € 150.000 (stelpost onder uitputting). De provincie heeft bij de beoordeling van de begroting 2026 aangegeven deze algemene stelpost niet meer toe te staan. Wij passen het begrotingssaldo aan met bovenstaande mutatie. Dit is voor ons structureel financieel ongunstig. In de Kaderbrief 2027 namen we de meerjarige gevolgen al mee.

Verduurzaming en modernisering De Beemd

Voor het investeringsproject 'Verduurzaming en modernisering De Beemd' hebben we kapitaallasten (rente en afschrijving) opgenomen vanaf 2028. Zoals het er nu voor staat, komen we in het 1e kwartaal 2027 met een raadsvoorstel. De uitvoering van het project zal naar verwachting doorlopen naar 2028. De eerste kapitaallast is dan niet eerder dan in 2029, wat betekent dat de geraamde kapitaallast voor 2028 (€ 350.000 voordeel) vrij kan vallen. Daarnaast hebben we begin 2026 een subsidiebeschikking ontvangen voor een DUMAVA-subsidie voor dit project van bijna € 1,3 miljoen. Deze subsidie moet binnen 3 jaar besteed zijn. Deze subsidie nemen we mee in het raadsvoorstel van begin 2027 als dekking van het krediet.

Multifunctionele accommodatie (Mfa) Gorssel € 725.000 V

Voor het investeringsproject 'multifunctionele accommodatie (mfa) Gorssel' hebben we rekening gehouden met de sloop en afboeking van de bestaande panden en lening ('t Trefpunt) in 2026. Zoals

het er nu voor staat, gaat dit in 2028 gebeuren in plaats van 2026. Dit betekent in 2026 een voordeel van € 725.000 en in 2028 een nadeel van € 725.000.

Reserve mutaties

Bedragen x €	2026	2027	2028	2029	2030
Algemene reserve					
<u>Toevoeging - Begroting 2026 - financiële ruimte</u>	-500.000				
In de Begroting 2026 was een onttrekking van € 0,5 miljoen aan de algemene reserve voorgesteld. Deze kan vervallen op basis van de positieve uitkomst van de Bestuursrapportage 2026.					
<u>Overheveling - Dorpendeal Almen</u>	-150.000	133.000	17.000		
Voor de Dorpendeal Almen heeft de gemeente vanuit de algemene reserve een budget van € 200.000 beschikbaar gesteld. De gemeentelijke bijdrage van € 200.000 wordt als lasten verwerkt naar rato van de provinciale bijdrage en de voortgang van de activiteiten. Op basis hiervan wordt de gemeentelijke bijdrage als volgt over de jaren verdeeld: € 50.000 in 2026, € 133.000 in 2027 en € 17.000 in 2028.					
<u>Overheveling - Aanbesteding en implementatie applicaties Sociaal Domein</u>	-265.000	265.000			
Bij de budgetaanvraag werd ervan uitgegaan dat de implementatie in 2026 zou plaatsvinden. Door vertraging in de aanbestedingsperiode verschuift het grootste gedeelte van de implementatie naar 2027. Als gevolg hiervan stellen we voor het beschikbare budget over te hevelen naar 2027.					
<u>Overheveling - Bijdrage Zwiapse molen</u>	-18.000	18.000			
In 2026 wordt 90% van het budget (€ 159.300) uitgekeerd. Het resterende bedrag wordt uitbetaald na afronding van de restauratie, naar verwachting in 2027. Daarom wordt voorgesteld een bedrag van € 18.000 over te hevelen van 2026 naar 2027, aangezien de eindafrekening pas plaatsvindt na voltooiing van de werkzaamheden.					
Bestemmingsreserves					
Bestemmingsreserve Ontheemden					
<u>Onttrekking - Flexwoningen Zutphenseweg 106 + 106 a</u>	224.000				
De kapitaallasten van de flexwoningen aan de Zutphenseweg 106 en 106a zijn opnieuw berekend op basis van de werkelijke boekwaarde. Over de gehele afschrijvingsperiode vallen deze lasten € 224.000 hoger uit dan eerder geraamd. De extra lasten worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve ontheemden. Hiervoor wordt een bedrag van € 224.000 overgeheveld naar de bestemmingsreserve kapitaallasten.					
<u>Onttrekking - Diverse voor- en nadelen opvang ontheemden</u>	205.000				
In taakveld 6.1 zijn diverse bijstellingen opgenomen omtrent het programma opvang ontheemden. Baten ten gunste van het programma opvang ontheemden worden gestort in de Bestemmingsreserve opvang ontheemden. Lasten op het programma worden onttrokken aan de Bestemmingsreserve. Met deze reservemutatie verwerken we per saldo het verschil tussen baten en lasten.					
Bestemmingsreserve Sportvoorzieningen					
<u>Onttrekking - Sportvoorzieningen conform collegevoorstel 2026-2283313</u>	347.000				
Op 21 april 2026 keurde het college de subsidies voor sportvoorzieningen goed. De kosten (€ 347.000) worden betaald uit de bestemmingsreserve Sportvoorziening.					
Bestemmingsreserve Grondexploitatie					
<u>Onttrekking - Actualisatie grondexploitaties</u>	45.000	84.000	46.000	102.000	52.000
Jaarlijks actualiseren we bij de begroting en de jaarrekening de prognoses van de grondexploitaties. Voor zover we gronden verkopen en opbrengsten realiseren, nemen we, tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie, winst. Bij deze Bestuursrapportage verwerken wij de uitkomsten van de actualisatie grondexploitaties uit de Jaarrekening 2025.					
Bestemmingsreserve kapitaallasten					
<u>Toevoeging - flexwoningen Zutphenseweg 106 + 106 a</u>	-224.000				
<u>Onttrekking - flexwoningen Zutphenseweg 106 + 106 a</u>	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000
De kapitaallasten van de flexwoningen aan de Zutphenseweg 106 en 106a zijn opnieuw berekend op basis van de werkelijke boekwaarde. Over de gehele afschrijvingsperiode					

Bedragen x €	2026	2027	2028	2029	2030
vallen deze lasten € 224.000 hoger uit dan eerder geraamd. De extra lasten worden gedekt vanuit de bestemmingsreserve ontheemden. Hiervoor wordt een bedrag van € 224.000 overgeheveld naar de bestemmingsreserve kapitaallasten. Jaarlijks onttrekken we € 22.000 voor de kapitaallasten.					
Totaal reserve mutaties	-314.000	522.000	85.000	124.000	74.000

- = betreft een toevoeging aan de reserve

VOORTGANG KREDIETEN

2026 - KREDIETEN				UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO		
Grootboeknummer	Begroot	Werkelijk	Restant	Begroot	Werkelijk	Restant	Restant	Toelichting				Verwachte einddatum
700830 - 2026 Smartphones	120.000	66.638	53.362	0	0	0	53.362	In de tweede helft van 2026 worden de huidige telefoons stapsgewijs vervangen worden.				31/12/2026
700832 - 2025 Switches	15.000	0	15.000	0	0	0	15.000	In de tweede helft van 2026 zal dit krediet ingezet worden om nieuwe switches aan te schaffen.				31/12/2026
700834 - 2026 Switches	25.000	0	25.000	0	0	0	25.000	In de tweede helft van 2026 zal dit krediet ingezet worden om nieuwe switches aan te schaffen.				31/12/2026
700836 - 2023 Aanpassing inrichting gem huis ICT-hardware	78.683	33.872	44.811	0	0	0	44.811	De interne verbouwing (fase 5) bevindt zich in de afrondende fase. De verwachting is dat we deze investering in het lopende jaar volledig afronden.				31/12/2026
700838 - 2026 Tablets raadsperiode 2026-2030	31.000	17.950	13.050	0	0	0	13.050	Gedurende deze raadsperiode wordt dit krediet ingezet om raadsleden van tablets te voorzien. Een deel hiervan is aan het begin van de nieuwe raadsperiode uitgegeven.				31/12/2030
700839 - 2026 Camerasysteem Verwolde/Ampsen	70.000	54.193	15.807	0	0	0	15.807	De camerasystemen in de vergaderzalen Verwolde en Ampsen zijn vervangen. Het restant van dit krediet zal bij de jaarrekening terugvloeien naar de algemene middelen.				31/12/2026
703001 - 2024 Strategische grondverwerv, gronden en opstal	1.875.199	12.040	1.863.160	0	0	0	1.863.160	Het budget zetten we in om in te spelen op kansen die zich de komende jaren voordoen waardoor we slagvaardiger op de grondmarkt kunnen opereren.				31/12/2030
704501 - 2023 Hanzeweg 8 aanp inr Gemeentehuis	91.226	197.820	-106.594	0	0	0	-106.594	Er is sprake van een overschrijding van circa € 100.000. Door een veiligheid audit door het Rijk is het ontwerp aangepast. Dit heeft geleid tot aanvullende kosten.				31/12/2026
704503 - 2025 Elektrisch bedienbare deuren	60.000	0	60.000	0	0	0	60.000	De inventarisatie voor het aanpassen van deuren vindt momenteel plaats. Uitvoering vindt plaats in 2026/2027				31/12/2027
704504 - 2025 Herinr gem huis puc inrichting	9.500	0	9.500	0	0	0	9.500	De interne verbouwing (fase 5) bevindt zich in de afrondende fase. De verwachting is dat we deze investering in het lopende jaar volledig afronden. Dit krediet maakt onderdeel uit van het krediet voor de aanpassing inrichting gemeentehuis.				31/12/2026
704505 - 2025 Herinr gem huis puc bouwkundig	84.000	82.255	1.745	0	0	0	1.745	De interne verbouwing (fase 5) bevindt zich in de afrondende fase. De verwachting is dat we deze investering in het lopende jaar volledig afronden.				31/12/2026
711001 - 2023 Aanpassingen brandweerkazerne Barchem	161.826	71.097	90.729	0	0	0	90.729	De verbouwing van de brandweerkazerne in Barchem is bijna afgerond. Alleen de wasplaats (coating) moet nog opgeleverd worden. De verbouwing blijft binnen het krediet. Momenteel is er zelfs sprake van minderwerk. Dit jaar ronden we deze investering af.				31/12/2026
711002 - 2023 Aanpassingen brandweerkazerne Gorssel	544.682	0	544.682	0	0	0	544.682	De verbouwing van de brandweerkazerne Gorssel starten we op als de locaties Barchem en Lochem zijn afgerond. Verbouwing start in de zomer van 2026. En is naar verwachting gereed in december 2026. Op dit moment gaan we ervan uit dat we binnen het krediet blijven.				31/12/2026
711003 - 2023 Aanpassingen brandweerkazerne Laren	356.957	0	356.957	0	0	0	356.957	De verbouwing van de brandweerkazerne Laren starten we op als de locaties Barchem en Lochem zijn afgerond. Verbouwing start in de zomer van 2026. En is naar verwachting gereed in december 2026. Op dit moment gaan we ervan uit dat we binnen het krediet blijven.				31/12/2026
711004 - 2023 Aanpassingen	271.061	96.880	174.181	0	0	0	174.181	De verbouwing van de brandweerkazerne in Lochem is bijna afgerond. De kosten blijven				31/12/2026

2026 - KREDIETEN	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO		
brandweerkazerne Lochem								vooralnog binnen het krediet. Dit jaar ronden we deze investering af.	
711005 - 2026 Bluswaterbronnen natuurbescherming	150.000	0	150.000	0	0	0	150.000	De opdracht voor de eerst bluswaterbronnen is gegeven. De verwachting is dat de overige bluswaterbronnen dit jaar gerealiseerd gaan worden.	31/12/2026
721013 - 2022 Herinr. Walderpoort, Tramstr, Larenseweg	406.696	0	406.696	176	0	176	406.520	Het werk bevindt zich nu in de onderhoudsfase en loopt door tot Q4 2027. In het voorjaar van 2026 is het laatste stukje van de Westerwal ingericht tot aan de Blauwe Torenstraat.	31/12/2027
721017 - 2025 Fietsplan reconstructie div wegen	69.479	0	69.479	-52.000	0	-52.000	121.479	Projecten zijn afgerond. In de motie Nu Doortrappen naar Veilig Fietsverkeer in Lochem is voorgesteld om het restant in te zetten voor de Herinrichting Graaf Ottoweg – Nieuwstad en omgeving (grootboeknummer 721241). Middelen blijven daarmee gereserveerd.	31/12/2027
721018 - 2025 Fietsstraat A. Hahnweg- De Gloep	2.361.636	38	2.361.599	280.000	0	280.000	2.081.599	Project is in uitvoering.	31/12/2027
721034 - 2025 Beheerplan wegen	1.102.909	25.434	1.077.475	0	0	0	1.077.475	In 2025 en 2026 voeren we voornamelijk voorbereidende werkzaamheden uit. Daarbij zetten we in op het integraal combineren van kredieten uit het Beheerplan Wegen met andere opgaven in de openbare ruimte. De uitvoering is hierdoor deels doorgeschoven, waardoor de beschikbare kredieten nog niet zijn benut. Gezien de omvang van de onderhoudsopgave blijven deze kredieten nog steeds noodzakelijk. Daarnaast voerden we al werkzaamheden uit aan de Bruggeweerdseweg en de Bremweg.	31/12/2026
721035 - 2026 Beheerplan wegen	1.200.000	0	1.200.000	0	0	0	1.200.000	In 2025 en 2026 voeren we voornamelijk voorbereidende werkzaamheden uit. Daarbij zetten we in op het integraal combineren van kredieten uit het Beheerplan Wegen met andere opgaven in de openbare ruimte. De uitvoering is hierdoor deels doorgeschoven, waardoor de beschikbare kredieten nog niet zijn benut. Gezien de omvang van de onderhoudsopgave blijven deze kredieten nog steeds noodzakelijk. Daarnaast voerden we al werkzaamheden uit aan de Bruggeweerdseweg en de Bremweg.	31/12/2027
721060 - 2025 Brug Kapperallee	128.243	1.806	126.437	0	0	0	126.437	Verplichting met aannemer is aangegaan. Verwachting project afronding in Q4 2026.	31/12/2026
721061 - 2025 Duikers Dochterense Markeloseweg	161.557	9.738	151.819	0	0	0	151.819	In gesprek met aannemer, waarbij realisatie in Q4 2026 start.	31/12/2027
721063 - 2025 Steiger Dommerholtsveer	183.282	0	183.282	0	0	0	183.282	Het grootste gedeelte is in Q2 2026 gerealiseerd. Er volgen nog opleverpunten welke in de loop van dit jaar worden afgerond.	31/12/2026
721064 - 2025 Vervanging brug Mettrayweg	500.000	0	500.000	0	0	0	500.000	Na ontwerp en prijsvorming met de aannemer is de verwachte realisatie in Q4 2026/ Q1 2027.	31/12/2027
721223 - 2018 Snelfietsroute S3h	169.583	14.795	154.788	0	0	0	154.788	Deel van de financiële bijdrage aan de F348 (totaal 850.000) - Project provincie. Bijdrage volgt op later moment afhankelijk van de voortgang van de provincie.	31/12/2029
721232 - 2022 Verbet verkeersveilig 30 km gebied (2022-24)	1.271	430	841	0	0	0	841	Hier voeren we verschillende kleine verkeersmaatregelen voor uit.	31/12/2026
721233 - 2022 Verbet verkeersveilig 60 km gebied	34.551	5.918	28.634	0	0	0	28.634	Hier voeren we verschillende kleine verkeersmaatregelen voor uit.	31/12/2026

2026 - KREDIETEN	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO		
(2022-24)									
721235 - 2022 Real fietsverb Aalsvoort langs Twentekanaal	136.144	0	136.144	0	0	0	136.144	Project is in uitvoering.	31/12/2026
721237 - 2024 Realisatie herinrichting Deventerweg laren	698.429	217.479	480.950	0	0	0	480.950	Project is in uitvoering.	31/12/2026
721238 - 2026 Herinrichting Reeveerweg Harfsen	550.000	0	550.000	0	0	0	550.000	Voorbereiding project is gestart. Verwachte uitvoering in 2027.	31/12/2027
721239 - 2026 Lochemseweg Harfsen	100.000	0	100.000	0	0	0	100.000	Maatregelen in voorbereiding.	31/12/2027
721241 - Herinrichting Graaf Ottoweg – Nieuwstad e.o.	727.826	4.044	723.782	117.000	0	117.000	606.782	Project is in voorbereiding. Aanvullend krediet voor uitvoering is noodzakelijk, daarvoor volgt een raadsvoorstel	31/12/2028
721242 - 2025 verkeersveiligheid rondom scholen Laren	25.972	1.400	24.572	0	0	0	24.572	De verkeersmaatregelen rondom de scholen voeren we uit na de oplevering van de scholenbouw.	31/12/2027
722003 - 2025 Parkeerroutering centrum Lochem	50.000	7.250	42.750	0	0	0	42.750	Project is in voorbereiding.	31/12/2026
724001 - 2025 Walstroomkasten	225.000	0	225.000	0	0	0	225.000	Aanbesteding loopt	31/12/2026
748055 - 2018 IHP Bargeweide voorb	40.531	0	40.531	0	0	0	40.531	Dit bedrag stelde we na vaststelling IHP beschikbaar aan de school voor de voorbereidingsfase voor nieuwbouw van de Bargeweide	31/12/2028
748056 - 2019 IHP Bargeweide nwb of ren	969.920	0	969.920	0	0	0	969.920	Na afronding van de voorbereidingsfase wordt het budget voor de uitvoering van de nieuwbouw beschikbaar gesteld aan De Bargeweide.	31/12/2030
748059 - 2020 IHP Branink/PWA/Bartimeu	1.261.048	480	1.260.568	0	0	0	1.260.568	De bouw van deze scholen in Laren zitten in de afronding. We stellen voor om een deel van het resterende budget (€ 400.000) over te hevelen naar de herinrichting buitenruimte Laren.	31/12/2026
748060 - 2020 Vullersch(GRS) voorber.krediet IHP 2018-2028	229.055	0	229.055	0	0	0	229.055	De ontwikkeling van de Vullerschool maakt onderdeel uit van het project MFA Gorsseel. In Q1 2027 komt een integraal voorstel voor een investeringskrediet. Dit krediet wordt onderdeel van het voorstel.	31/12/2028
748061 - 2020 Onderzoek en sloop nieuwbouw scholen Laren	52.486	115	52.371	0	0	0	52.371	De uitvoering van de sloop van de school start half juli en is eind van dit jaar klaar.	31/12/2026
748062 - 2020 Herinr. niet schoolgeb terrein scholen Laren	991.127	33.744	957.383	0	0	0	957.383	De voorbereidende fase ronden we op dit moment af. De uitvoering van de buitenruimte start in juni. Eind 2026 is het project afgerond. We stellen voor om een deel van het restant van het budget nieuwbouw scholen Laren in te zetten voor de herinrichting buitenruimte Laren.	31/12/2026
748064 - 2022 IHP Rank/Vennegotte(LCH) onderz toekomstper	265.151	0	265.151	0	0	0	265.151	Dit bedrag is na vaststelling IHP beschikbaar gesteld aan de school voor de voorbereidingsfase voor vernieuwbouw van de scholen.	31/12/2028

2026 - KREDIETEN	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO		
748065 - 2023 Suringarcollege	97.700	0	97.700	0	0	0	97.700	Het project is afgerond en het laatste fasebedrag stellen we beschikbaar aan de school	31/12/2026
752012 - 2023 Zwembaden Gorssel en Almen	-432.815	-432.815	0	-60.323	-60.323	0	0	Het project is in uitvoering. Dit betreft het voorbereidingskrediet dat is afgerond. Voor de uitvoeringsfase zijn twee separate kredieten aangemaakt voor beide zwembaden, zie 752017 en 752018.	31/12/2026
752015 - 2023 Voorbereidingskrediet MFA Gorssel	1.318.223	87.049	1.231.174	0	0	0	1.231.174	Het project zit in de voorbereidingsfase. Het voorlopig ontwerp stelden we vast. In 2026 werken we dit verder uit in een definitief ontwerp. Het definitief ontwerp en de technische uitvoering hiervan, vertalen we in een benodigd krediet voor realisatie. Dit leggen we in Q1 2027 voor als besluit aan de raad.	31/12/2028
752016 - 2024 Beemd verduurz en moderniseren	637.540	38.621	598.919	0	908.192	-908.192	1.507.111	Het project Verduurzaming de Beemd is in voorbereiding. De installateur en aannemer zijn bekend. We gaan samen met het zwembad en de architect het voorlopig ontwerp verder uitwerken tot een plan en kredietaanvraag voor realisatie.	31/12/2028
752017 - 2026 Nieuwbouw zwembad Almen	4.968.961	216.295	4.752.666	632.395	27.990	604.405	4.148.261	De raad stelde het uitvoeringskrediet beschikbaar voor de realisatie van de nieuwbouw van de zwembaden in Almen en Gorssel. Dit bedrag is verdeeld over beide zwembaden. De voorbereidingen voor de bouwwerkzaamheden zijn gestart. Tussen 1 september 2026 en 1 mei 2027 worden de baden gerealiseerd.	31/12/2027
752018 - 2026 Nieuwbouw zwembad Gorssel	5.737.039	238.879	5.498.160	730.605	32.333	698.272	4.799.888	De raad stelde het uitvoeringskrediet beschikbaar voor de realisatie van de nieuwbouw van de zwembaden in Almen en Gorssel. Dit bedrag is verdeeld over beide zwembaden. De voorbereidingen voor de bouwwerkzaamheden zijn gestart. Tussen 1 september 2026 en 1 mei 2027 worden de baden gerealiseerd. Bij de realisatie van het nieuwe zwembad in Gorssel wordt, in opdracht van de gemeenteraad, een apart duikbassin gerealiseerd. De kosten hiervan bedragen €90.000.	31/12/2027
757001 - 2023 Vleermuisvoorziening Stijgoord	60.000	0	60.000	60.000	0	60.000	0	De vleermuisvoorziening realiseren we naar verwachting in Q2/Q3 2027. In Q3 2026 leggen we eerst een bouwkundig ontwerp voor aan de provincie. In Q4 rondt we het natuuronderzoek op de gewenste locatie af. Na goedkeuring van het ontwerp door de provincie vragen we een omgevingsvergunning voor de bouw aan.	31/12/2027
757002 - 2024 Realiseren hittestress maatr opnb ruimte LCH	78.936	0	78.936	0	0	0	78.936	De twee hittestress-projecten, aan de Graanweg en aan de Hoeflingweg in Lochem zijn in voorbereiding. In 2024/2025 zijn de inventarisatie en de verbeteringsmaatregelen van de twee hittestress-locaties globaal uitgewerkt. In project Graanweg loopt nu een nadere uitwerking van de te nemen maatregelen, in overleg met de betrokken perceeleigenaren. De uitvoering van de maatregelen is gepland in november/ december 2026 (in plantseizoen). In project Hoeflingweg worden de gesprekken met de betrokken perceeleigenaren in maart/ april 2027 gehouden, waarna de te nemen maatregelen nader worden uitgewerkt. De uitvoering is gepland in november 2027 (in plantseizoen).	31/12/2027
757041 - 2023 Watertappunten	32.025	0	32.025	0	0	0	32.025	Er is een deel van dit budget uitgegeven aan watertappunten in Almen en Joppe. Het overige deel volgt later in het jaar of in 2027.	31/12/2026
761006 - 2025 Flex woonunits Zonnekampstr/Smitskamp Grs	-571.020	312.018	-883.038	3.863.111	0	3.863.111	2.980.073	Het project is vrijwel afgerond. De kosten voor bouwrijp maken zijn hoger uitgevallen dan begroot. Hierdoor ontstaan hogere lasten dan bij de jaarrekening 2025 zijn verantwoord. Bij de jaarrekening 2025 hebben wij ook de subsidie verantwoord die niet begroot was. Per saldo een voordeel ten opzichte van de oorspronkelijke kredietaanvraag. Nu met de Bestuursrapportage 2026 stellen we het krediet naar boven bij voor de lasten (€ 915.000 nadeel) en de baten (€ 3.863.000 voordeel). De kapitaallasten vallen daardoor lager uit	31/12/2026

2026 - KREDIETEN	UITGAVEN			INKOMSTEN			SALDO		
								dan oorspronkelijk begroot.	
772223 - 2023 Vervanging en verbetering riolering	658.122	206.232	451.890	0	0	0	451.890	Dit bedrag zetten we in voor het vervangen en aanleggen van vrijvervalriolering, voor de aanleg van hemelwaterriolering, wadi's en overige waterhuishoudkundige voorzieningen. De verdere uitvoering hiervan gebeurt in 2026 en 2027.	31/12/2027
772224 - 2024 Vervanging en verbetering riolering	2.329.713	0	2.329.713	0	0	0	2.329.713	Zie tekst 772223-2023	31/12/2027
772225 - 2025 Vervanging en verbetering riolering	3.261.214	0	3.261.214	0	0	0	3.261.214	Zie tekst 772223-2023	31/12/2027
773004 - 2025 Uitv vervang ondergrondse verzamelcontainers	24.000	0	24.000	-24.000	0	-24.000	0	We kunnen de opgave voor 2026 dekken vanuit het krediet dat voor 2026 beschikbaar is gesteld (zie 773005). Wij stellen daarom voor om het restant van dit krediet (€ 24.000) vrij te laten vallen.	31/12/2026
773005 - 2026 Uitv vervang ondergrondse verzamelcontainers	144.000	0	144.000	-144.000	0	-144.000	0	We zijn bezig met het vervangen van ondergrondse containers die aan het einde van de technische levensduur zijn. We lopen hierbij op schema.	31/12/2026
782112 - 2022 Aankoop gronden woningbouwlocaties	4.892.225	11.170	4.881.055	0	0	0	4.881.055	Dit krediet zetten we in voor de aankoop van gronden waarop een voorkeursrecht rust. Dit recht en deze mogelijkheid geldt nog tot september 2027. Twee recente transacties nog niet verwerkt)	31/12/2027
783013 - 2024 Voorbereidingskrediet nieuwe bouwlocaties	35.474	-33.816	69.290	0	0	0	69.290	In 2024 kochten we grond in Barchem Zuidoost. De kosten nemen we t.z.t. op in het grondexploitatiecomplex (BIE)	31/12/2027
783015 - 2025 Voorb en uitv krediet Smitskamp GRS	55.220	33.396	21.824	-25.000	0	-25.000	46.824	Dit aanvullende krediet zetten we in voor voorbereiding van deze woningbouwlocatie. De uitgaven brengen we in bij de nieuwe grondexploitatie (BIE).	31/12/2026
783016 - 2025 Voorb en uitv krediet Harfsen Zuid-West	-48.727	-48.727	0	0	0	0	0	Dit krediet is opgenomen in de grondexploitatie (BIE)	31/12/2026
783017 - 2025 Voorb en uitv krediet Gorssel Noordoost	15.124	57.506	-42.382	0	-1.916	1.916	-44.298	Dit krediet nemen we op in de grondexploitatie (BIE). Er is meer uitgegeven dan geraamd in het krediet. Omdat uitgebreide onderzoeken die we niet konden uitstellen, naar voren zijn getrokken in het proces.	31/12/2027
783018 - 2025 Voorb en uitv krediet Lochem Oost	174.913	11.030	163.883	-3.150	2.228	-5.378	169.261	Dit aanvullende krediet zetten we in voor voorbereiding van deze woningbouwlocatie. De uitgaven brengen we in bij nieuwe grondexploitatie (BIE).	31/12/2027
783019 - 2025 Voorb en uitv krediet Reeferweg-Oost Harfsen	150.000	0	150.000	0	0	0	150.000	Dit aanvullende krediet zetten we in voor voorbereiding van deze woningbouwlocatie. De uitgaven brengen we in bij de nieuwe grondexploitatie (BIE).	31/12/2027

VOORTGANG OMBUIGINGEN

Bedragen in €

Maat-regel	Progr.	Omschrijving	Ink/Uitg	Bezuiniging 2027	Bezuiniging 2028	Bezuiniging 2029	Bezuiniging 2030	Toelichting maatregel	Effect	Status
1	0	College van B. en W. representatie	Uitgaven	0	2.000	2.000	2.000	We steken de representatiekosten van het college soberder in. We stellen ons ten doel 10% op jaarbasis minder uit te geven.	Inwoners/organisaties waar wij op bezoek gaan, die wij aandacht schenken of door wie wij worden uitgenodigd krijgen een bescheidener cadeau.	oranje
2	0	Eenvoudig schrijven, doen	Uitgaven	6.000	6.000	6.000	6.000	Het was de afgelopen jaren een extra budget om medewerkers te ondersteunen in het eenvoudig schrijven, B1 niveau. Feitelijk is het opleidingsbudget. Dit extra budget vervalt.	Daar waar nodig kan een beroep gedaan worden op het opleidingsbudget om een training/cursus "eenvoudig schrijven" te volgen.	groen
3	1	Alcoholwet	Inkomsten	5.000	5.000	5.000	5.000	We nemen de jaarlijkse opbrengsten voor leges Alcoholwet op in de begroting. Deze opbrengsten zijn niet nieuw en worden ook niet groter, maar werden voorheen niet opgenomen in de begroting.	Deze maatregel heeft geen effect op inwoners	groen
4	2	Bezuiniging DVO Circulus	Uitgaven	160.000	160.000	160.000	160.000	Circulus verzorgt het dagelijks onderhoud en serviceonderhoud aan onze openbare ruimte. In samenspraak geven we nadere invulling aan een jaarlijkse bezuiniging vanaf 2027. Gezien het totale pakket aan werkzaamheden dat valt onder de DVO is in afstemming met Circulus een bezuiniging te realiseren door optimalisaties in de uitvoering. Daarnaast gaan we de frequentie van het maaien van intensieve grasvelden van 30 naar 26 keer per jaar brengen, in centrumgebieden gaan we van onderhoudsniveau A naar onderhoudsniveau B bij onkruidbeheersing, straatvegen en zwerfvuil. Ook besparen we op de bestrijding van de eikenprocessierups. De invulling van de bezuiniging leggen we vast in de Dienstverleningsovereenkomst 2027. We schouwen maandelijks op de beeldkwaliteitsafspraken en sturen bij waar nodig.	De bezuiniging heeft invloed op de beeldkwaliteit in de centrumgebieden. Het beeldkwaliteitsniveau in de centrumgebieden (kernen en omgeving gemeentehuis) verlagen we met één niveau van A naar B, dit is vergelijkbaar met het niveau in woongebieden. Hiermee houden we het niveau van de gehele openbare ruimte op een voldoende niveau en voorkomen we een algehele achteruitgang of verloedering van de openbare ruimte. Zo blijft de Lochemse openbare ruimte aangenaam om in te verblijven, te bewegen en te ontmoeten.	groen
5	2	Asfaltwegen	Uitgaven	200.000	200.000	200.000	200.000	Het beheerplan Wegen 2025 - 2030	We voeren minder onderhoud uit. Een	oranje

								Bedragen in €		
								ondersteunt ons in het structureel beheren en onderhouden van ons gehele wegenareaal. De opgaven vanuit het beheerplan worden vervat in een Meer Jaren Onderhoudsplan (MJOP). We bezuinigen op dit MJOP. Er wordt bezuinigd op het bedrag voor de voorziening en op het budget groot en klein onderhoud maatregelen aan wegen.	deel van de wegen blijven hierdoor langer in een slechtere staat. Hierdoor loopt de achterstand verder op. Om een achterstand van de toestand van wegen weer op orde te brengen, dient daarop op enig moment in geïnvesteerd te worden.	
6	2	Verkeerseducatie	Uitgaven	20.000	20.000	20.000	20.000	We halveren de middelen op verkeerseducatie vanaf 2027. Dit betekent dat we keuzes moeten maken in welke activiteiten we aanbieden op het gebied van verkeerseducatie. We kiezen voor een soberder educatie programma, waarbij de jonge verkeersdeelnemers prioriteit (blijven) houden. We sluiten zoveel mogelijk aan bij regionale of provinciale activiteiten om kosten te besparen en door te ontwikkelen.	Het effect van deze bezuiniging is dat er minder aanbod zal zijn om verkeersdeelnemers kennis en vaardigheden aan te bieden om veilig deel te nemen aan het verkeer. Door een soberder verkeerseducatie programma aan te bieden is er minder ruimte om bijvoorbeeld verkeersdeelnemers bewust te maken van het eigen verkeersgedrag. Maar door de regionale samenwerking verwachten we dat op termijn er geen afname is en de kwaliteit ook beter aansluit bij de actualiteit	groen
7	2	Vergunning nutsbedrijven	Inkomsten	200.000	200.000	200.000	200.000	In de begroting houden we rekening met meer inkomsten vanuit nutsbedrijven voor uitgevoerde werkzaamheden. Nutsbedrijven dienen een vergunning aan te vragen voor het aanleggen en onderhouden van ondergrondse infra in de openbare ruimte. Hiervoor wordt de bovengrond opgebroken om een sleuf te graven en na de werkzaamheden wordt de bovengrond weer teruggebracht. Ter plaatse van de sleuf ontstaat na een bepaalde periode ongelijkheid in de bovengrond door zettingsverschillen in de ondergrond. Om de bovengrond weer te herstellen wordt daarom aan de nutsbedrijven een degeneratievergoeding opgelegd. Nutsbedrijven kennen steeds grotere opgaven door bijvoorbeeld de energietransitie. Hierdoor wordt de bovengrond steeds vaker opgebroken. Daarom is de realistische verwachting dat zolang er grotere opgaven van de nutspartijen zijn, er meer	Er is geen maatschappelijk extra effect. We houden in onze begroting rekening met de inkomsten.	groen

Bedragen in €

								degeneratievergoedingen geïnd kunnen worden.		
8	3	Digitaal ondernemers platform (economische agenda)	Uitgaven	0	10.000	10.000	10.000	In 2020 is, in navolging van Lochem Spreekt, een Lochem Zaken Panel opgestart. Met dit panel zijn in de afgelopen jaren ondernemers bevraagd op onderwerpen die hen aangaan. In de eerste jaren na oprichting zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd vanuit het daarvoor beschikbare budget. Daarna is de onderzoeks frequentie afgenomen. Er was minder noodzaak voor specifieke onderzoeken. En we willen niet onderzoeken om te onderzoeken. Daarom bouwen we het budget af vanaf 2028.	Het effect van deze bezuiniging is dat er minder mogelijkheden zijn voor gebruikmaking van dit panel. Minder onderzoeken onder de aangesloten ondernemers.	groen
9	3	Uitvoering dynamische economische agenda	Uitgaven	0	11.000	11.000	11.000	Vanaf 2028 het naar beneden bijstellen van budget. Daardoor wordt de ondernemingsavond 1 keer per 2 jaar georganiseerd in plaats van ieder jaar. En er is minder budget voor onderzoeken voor (ruimtelijke) economische onderbouwingen.	Ondernemers zullen ervaren dat er minder vaak een ondernemersavond wordt georganiseerd. Het contact met de ondernemers en de betrokkenheid van ondernemers in relatie tot de gemeente zal hierdoor mogelijk verminderen. Indien vanuit de ondernemersverenigingen gewenst is, kan de bijdrage vanuit ondernemersverenigingen zelf omhoog om de jaarlijkse avond te continueren.	groen
10	3	Cofinanciering LEADER (2023-2027)	Uitgaven	58.000	121.000	121.000	121.000	LEADER is een 4-jarig Europees subsidieproject (2024 tot en met 2027) waar Lochem via een samenwerking met de regio Achterhoek aan deelneemt. Het project is gericht op plattelandsontwikkeling en steunt initiatieven van inwoners en ondernemers. De Europese bijdrage is door deelname van meer regio's dan verwacht gekrompen met 60%. Omdat er sprake is van een gelijk aandeel gemeentelijke cofinanciering, is ook deze gedaald met 60%. Deze financiële uitgangspositie was bekend vanaf de start van LEADER en gecommuniceerd met deelnemende partijen. Als gevolg hiervan is de minimale en maximale bijdrage voor een project in vergelijking met de vorige LEADER periode naar beneden bijgesteld om meerdere projecten een kans te geven. Met de kennis van nu kunnen we in 2026 en 2027 incidenteel € 58.250 bezuinigen en	Door het lagere totale subsidievolume kunnen er minder projecten gesteund worden en is er per project minder subsidie beschikbaar.	groen

Bedragen in €

								vanaf 2028 structureel € 121.000 gezien de looptijd van het huidige traject. Vanaf 2028 betreft het daarmee een correctie in de begroting.		
11	3	Gebouw Hanzeweg 14M Lochem	Uitgaven	2.000	2.000	2.000	2.000	Dit budget kan komen te vervallen. Het pand is verkocht. Dit levert een incidenteel voordeel op en structureel minder onderhoudslasten.	Deze maatregel heeft geen effect op inwoners	groen
12	3	Gebouw Markt 2 Lochem	Inkomsten	2.000	2.000	2.000	2.000	Dit betreft een correctie op de begroting. Het pand wordt voor meer inkomsten verhuurd dan voorheen begroot.	Deze maatregel heeft geen effect op inwoners.	oranje
13	3	Forensenbelasting	Inkomsten	125.000	139.000	153.000	153.000	Het voorstel is de forensenbelasting met 50% te verhogen vanaf 2027. Daarna volgt een jaarlijkse extra verhoging met 5%. De forensenbelasting is in onze gemeente verschuldigd wanneer iemand meer dan negentig dagen per jaar een gemeubileerde woning beschikbaar houdt voor zichzelf of zijn gezin, zonder dat hij of zij in de gemeente Lochem hoofverblijf heeft.	Hogere kosten voor tweede-woning bezitters. Mogelijk maatregelen van tweede woningbezitters waardoor ze niet tot onder de 90 dagen grens vallen	oranje
14	3	Toeristenbelasting	Inkomsten	150.000	150.000	150.000	150.000	De toeristenbelasting in de gemeente Lochem kent verschillende tarieven. Deze worden jaarlijks geïndexeerd. Sommige van deze tarieven liggen onder het regionaal gemiddelde, andere erboven. Wij verhogen de toeristenbelasting vanaf 2027 met 15% ten opzichte van 2025.	Het risico bestaat dat door verschillende procentuele stijgingen op elkaar te stapelen de hoogste tarieven nog verder uit de pas gaan lopen en overnachten in de gemeente Lochem minder aantrekkelijk wordt. Dit kan betekenen dat toeristen naar andere gemeentes uitwijken. Dat zou dan tot gevolg kunnen hebben dat er toeristenbelasting wordt misgelopen en de uiteindelijke opbrengsten dalen. Of dit risico reëel is daarover kunnen nu geen uitspraken worden gedaan. Er is geen onderzoek gedaan naar de prijselasticiteit.	oranje
15	5	Verduurzaming en modernisering De Beemd (scenario 4)	Uitgaven	350.000	0	0	0	De verduurzaming en modernisering van De Beemd ronden we in 2027 af in plaats van in 2026. De afschrijving van de investering start daarmee in 2028. Het begrote bedrag aan afschrijvingslasten in 2027 van € 350.000 valt vrij.	Door de verduurzaming en modernisering wél uit te voeren, ontstaat voor de inwoners een sportcomplex dat én up-to date is én voor de gemeenschap voordeliger in de exploitatie is.	groen
16	5	MFA Gorssel	Uitgaven	0	722.000	0	0	Op grond van het raadsbesluit van 18 december 2023 werken wij aan de ontwikkeling van de MFA in Gorssel. Het	Het zorgt voor een meer zorgvuldige procedure omdat er meer ruimte is voor het opvangen van onvoorziene	oranje

Bedragen in €

								voorlopig ontwerp voor dit gebouw is in de maak. In dit proces is ruimte ingebouwd voor een zorgvuldig participatietraject. De oorspronkelijke planning van oplevering ging uit van medio 2027. Een realistische blik op deze planning, naar de situatie van nu, leert dat meer tijd moet worden ingeruimd voor participatie en eventuele bezwaartermijnen. De geplande realisatie schuift daarmee op naar 2028. De jaarlijkse lasten worden dan in het opvolgend jaar genomen, in 2029.	vertragingen door planprocedures en er is meer ruimte voor een optimaal participatieproces.	
17	5	MFA Gorssel realisatie; parkeerkelder	Uitgaven	0	0	25.000	25.000	Voor de ontwikkeling van de MFA in Gorssel is, op grond van het raadsbesluit van 18 december 2023, in principe gekozen voor een variant die uitgaat van de aanleg van een half ondergrondse parkeergarage. Vanuit het perspectief van bezuinigingen en met het oog op een kwalitatief optimaal ontwerp van het gebouw komen we tot de volgende inzichten: - Het niet realiseren van de half ondergrondse parkeergarage levert een besparing op in de investering en in de exploitatie van de MFA; - Het niet realiseren van de parkeergarage geeft mogelijkheden tot een betere verbinding van de MFA met de openbare ruimte. Daarbij zien wij kansen voor goede parkeeralternatieven op maaiveldniveau. Dit in overleg met aangrenzende eigenaren.	Het effect van de beoogde maatregel is de realisatie van een multifunctioneel gebouw dat een optimalere verbinding heeft met de omgeving/openbare ruimte. In het participatietraject voor inwoners zal dit uitgebreid aan bod komen.	oranje
18	5	Areaaluitbreiding Openbare ruimte	Uitgaven	68.000	68.000	68.000	68.000	Bij elke uitbreiding van het openbare gebied, projecten en grondexploitaties gaan we alle toekomstige financiële consequenties voor het dagelijks beheer van de openbare ruimte (grijs en groen) bij de initiatiefnemers. Deze financiële middelen worden duurzaam toegekend aan het budget voor het beheer van de buitenruimte door Circulus. Voorheen dekten we deze beheerkosten van uitbreidingen jaarlijks met een vast bedrag. Daarmee komt er een getrouwer beeld van wanneer en hoeveel middelen er nodig zijn voor onderhoud.	De maatregel vergt aanpassing van werkprocessen binnen de gemeente. De maatregel heeft geen effect op inwoners.	oranje
19	6	Uitvoering inburgering	Uitgaven	25.000	38.000	38.000	38.000	Voor de inburgeringslessen regelen we op	Van statushouders vragen we zo veel	groen

Bedragen in €

								dit moment vervoer via taxibusjes en vervoer via vrijwilligers van Welzijn Lochem (WL). We stoppen met de inzet van de taxibusjes. Wel continueren we het vervoer via de vrijwilligers van WL naar de locatie van de huidige inburgeringsaanbieder totdat dit niet meer nodig is. Voor het vervoer naar de nieuwe inburgeringsaanbieder maken wij afspraken met Arriva. We zetten in op het gebruik van het openbaar vervoer door de inburgeraars.	mogelijk zelfstandig met het reguliere openbaar vervoer naar de inburgeringslessen te gaan. Dit draagt bij aan het zelfredzaam worden.	
20	6	Uitvoering inburgering	Uitgaven	11.000	31.000	41.000	41.000	In de nieuwe contracten met de aanbieder voor de inburgeringslessen is opgenomen dat de huur van de lesruimten en de werkruimte voor de consulenten door de aanbieder, in afstemming met de gemeente, wordt georganiseerd. De besparing loopt op per jaar omdat de cursisten gestart onder het 'oude' contract gefaseerd uitstromen.	De fysieke locatie zal wijzigen. Voor deelnemers en inwoners is er verder geen effect.	groen
21	6	Uitvoering inburgering	Uitgaven	0	11.000	11.000	11.000	Welzijn Lochem blijft fietslessen aanbieden aan statushouders, maar maakt meer gebruik van de inzet van vrijwilligers.	De fietslessen worden gecontinueerd voor de statushouders, er zijn geen nadelige effecten.	groen
22	6	2019 Bijdrage collectieve ziektekostenverzekering	Uitgaven	5.000	5.000	5.000	5.000	Voor het aan- en afmelden bij de Gemeentepolis maken we gebruik van de module www.gezondverzekerd.nl. Deze module is uitgebreid met een rechtmatigheidscheck en beschikingsmogelijkheid aan de voorkant. Daarnaast gaan we periodiek controleren of de verzekerden op basis van woonplaats en inkomen nog recht hebben op de collectieve zorgverzekering. De eerste controle vindt in het najaar 2025 plaats. Dit is ruim op tijd voor het overstapseizoen van de zorgverzekeringen.	De maatregel heeft effect op de inwoners die geen recht meer hebben op de Gemeentepolis. Deze inwoners kunnen gebruik maken van het spreekuur aan het einde van het jaar, als ze hulp nodig hebben bij het overstappen.	oranje
23	6	Wonen, Rolstoelen en Vervoer	Uitgaven	100.000	50.000	0	0	Een nieuw regionaal contract voor hulpmiddelen (woonvoorziening, rolstoelen en vervoershulpmiddelen) is gestart in oktober 2024. Daarin gaat de gemeente deze hulpmiddelen huren van de leverancier in plaats van kopen. Bij koop hadden we eenmalig aanschafkosten en gedurende de jaren dat het hulpmiddel bij de inwoner in gebruik is betalen we	De inwoners merken hier niets van, zij blijven de hulpmiddelen van dezelfde leveranciers en met dezelfde kwaliteit in bruikleen ontvangen.	groen

Bedragen in €

								onderhoudskosten. Gemiddeld zijn de hulpmiddelen 4 jaar in gebruik bij inwoners. Het wegvallen van de aanschafkosten bij huur zorgt gedurende een periode van 4 jaar (2025-2029) voor lagere lasten. Dit komt doordat de onderhoudstarieven voor de hulpmiddelen die nog vanuit het oude contract in gebruik zijn bij inwoners lager zijn dan de huurtarieven uit het nieuwe contract. De aanschafkosten hiervan hadden we al in voorgaande jaren. Omdat steeds meer hulpmiddelen in het huurcontract komen nemen de lasten langzaam weer toe tot het niveau van 2024.		
24	6	Vraagafhankelijk vervoer	Uitgaven	5.000	5.000	5.000	5.000	Vanaf januari 2026 krijgen nieuwe gebruikers maximaal 1.500 kilometer WMO-vervoer per jaar ter beschikking. We passen de beleidsregels aan voor de nieuwe manier van toekennen.	Een klein groepje inwoners moet voor een deel van het recreatieve vervoer naar alternatieven zoeken. We helpen hierbij waar het kan. Het effect is ook dat het recreatieve vervoer beschikbaar blijft voor iedereen die dat nodig heeft.	groen
25	7	Buurt Energie Strategie - aan de slag	Uitgaven	30.000	30.000	30.000	30.000	In samenwerking met LochemEnergie en de gemeente zijn diverse buurten en wijken actief om verduurzamingsinitiatieven op te starten. De initiatieven kennen een grote variatie. Zoals collectieve inkoop van isolatiemaatregelen, samen de mogelijkheden van duurzaam verwarmen verkennen, de straat vergroenen of pilots met betrekking tot duurzaam opgewekte stroom delen (local4local). De gemeente ontvangt uitvoeringsgelden van de Rijksoverheid (SPUK CDOKE) voor activiteiten gerelateerd aan duurzaamheid. Ook deze initiatieven worden gedekt door de CDOKE gelden. Hierdoor kan het reguliere budget vervallen. De CDOKE-gelden zijn toegezegd tot en met 2030, daarna is de continuering nog onzeker. Indien het kabinet besluit de regeling aan te passen, dient er gezocht te worden naar een nieuwe dekking voor deze uitgaven.	We blijven onze huidige activiteiten uitvoeren zoals we nu al doen, financiële dekking komt uit Rijksmiddelen. Inwoners ondervinden geen effect van deze maatregel.	groen
26	7	Duurzaamheid	Uitgaven	43.000	43.000	43.000	43.000	De gemeente heeft als doelstelling om energieneutraal te zijn in 2050. Hiervoor maken we gebruik van technische inhuur voor projecten/initiatieven, verkrijgen we	We snijden niet in de uitgaven, de huidige activiteiten voeren we uit zoals in de bestaande situatie. Inwoners ondervinden geen effect van deze	groen

Bedragen in €

								informatie en kunnen we monitoren middels abonnementen. De gemeente ontvangt uitvoeringsgelden van de Rijksoverheid (SPUK CDOKE) voor activiteiten gerelateerd aan duurzaamheid. Ook de technische inhuur wordt gedekt door de CDOKE gelden. Hierdoor kunnen reguliere budgetten (deels) vervallen. De CDOKE-gelden zijn toegezegd tot en met 2030, daarna is de continuering nog onzeker. Indien het kabinet besluit de regeling aan te passen, dient er gezocht te worden naar een nieuwe dekking voor deze uitgaven.	maatregel.	
27	7	Verlenging coördinatie energiecoaches	Uitgaven	30.000	30.000	30.000	30.000	Samen met LochemEnergie heeft de gemeente een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor de coördinatie van de vrijwillige energiecoaches. De energiecoaches geven advies aan inwoners over energiebesparing. Voor hun werkzaamheden is studie, materiaal maar ook professionele begeleiding noodzakelijk. De gemeente ontvangt uitvoeringsgelden van de Rijksoverheid (SPUK CDOKE) voor activiteiten gerelateerd aan duurzaamheid. Ook de kosten voor de energiecoaches worden gedekt door de CDOKE gelden. Hierdoor kan het reguliere budget vervallen. De CDOKE-gelden toegezegd tot en met 2030, daarna is de continuïteit nog onzeker. Indien het kabinet besluit de regeling aan te passen, dient er gezocht te worden naar een nieuwe dekking voor deze uitgaven.	We blijven onze huidige activiteiten uitvoeren zoals we nu al doen, financiële dekking komt uit Rijksmiddelen. Inwoners ondervinden geen effect van deze maatregel.	groen
28	8	Beheer en onderhoud Data Warehouse licenties	Uitgaven	0	20.000	20.000	20.000	Een datawarehouse (DWH) maakt gegevens uit verschillende systemen snel en overzichtelijk beschikbaar. Datalab GO ontwikkelt een slimme en herbruikbare oplossing waar alle gemeenten van profiteren. Met ons team van specialisten zetten we samen een krachtig datawarehouse neer. Door met eigen medewerkers een datawarehouse op te zetten met de architectuur van Datalab GO, werken we efficiënter en kunnen we hierop bezuinigen.	Deze maatregel heeft geen effect op inwoners. Door te gaan werken met standaardoplossingen geeft ons een stevige basis om interne datastromen goed te organiseren en toegankelijk te maken. Zo ondersteunen we beleidsthema's in het sociale en fysieke domein.	groen

								Bedragen in €		
29	8	Bouwgrondexploitaties	Inkomsten	100.000	100.000	100.000	100.000	Het is mogelijk om interne uren door te berekenen in grondexploitaties via kostenverhaal aan ontwikkelaars. Het doorberekenen van ambtelijke kosten aan startnotities levert de komende jaren (gemiddeld) € 100.000 per jaar extra op.	Hogere kosten voor ontwikkelaars en initiatiefnemers	groen
30	9	Rente kortlopende geldleningen	Uitgaven	110.000	110.000	110.000	110.000	Met de ombuigingsmaatregel verlagen we het budget voor de rentelasten van kortlopende leningen. Bij toename van investeringen, kan het nodig zijn om (extra) kortlopende geldleningen aan te trekken. Primair is dit op te vangen binnen het resterende budget wat hiervoor overblijft na doorvoering van deze ombuigingsmaatregel.	Deze ombuigingsmaatregel heeft geen effect op de inwoners of organisatie.	oranje
31	9	OZB Woningen en Niet-woningen eigenaar en gebruiker	Inkomsten	0	435.000	435.000	435.000	De extra OZB-verhoging van de inkomsten van OZB-woningen en niet-woningen eigenaar en gebruiker levert een extra inkomst op van € 435.000 vanaf 2028.	Er is sprake van een extra gemiddelde lastendruk verzwaring voor de OZB-woningen en niet woningen van 6,8% in 2028. De OZB-inkomsten zijn afhankelijk van drie variabelen: de WOZ-waarde, het aantal woningen/niet-woningen en het tarief. Een verhoging van de inkomsten met 6,8% betekent niet dat onze OZB-tarieven met 6,8% omhoog gaan, omdat er ook rekening wordt gehouden met de stijging van de WOZ-waarden en mutaties in het aantal woningen/niet-woningen. Woningen en niet-woningen worden jaarlijks getaxeerd voor de WOZ-waarde (Waardering Onroerende Zaken). Voor 2026 is de gemiddelde WOZ-waarde een prognose. De uitkomsten van de herwaardering bepalen de definitieve WOZ-waarden en daardoor ook de OZB-tarieven.	oranje
32	9	Indexeren belastingopbrengsten	Inkomsten	364.000	551.000	737.000	959.000	De belastingopbrengsten worden vanaf 2026 jaarlijks geïndexeerd met 2%. Dit levert ieder jaar € 181.000 extra aan geraamde inkomsten op. Bij de jaarlijkse vaststelling van de belastingverordeningen door de gemeenteraad wordt het definitieve indexatiepercentage vastgesteld.	Er is sprake van (gemiddeld) 2% lastendruk verzwaring voor de verschillende belastingopbrengsten (OZB-woningen, OZB niet-woningen, Toeristenbelasting, Forensenbelasting, Lijkbezorgingsrechten, Parkeerbelasting, Marktgelden en Leges).	oranje
33	9	Inkomsten leges	Inkomsten	50.000	50.000	50.000	50.000	De kostendekkendheid van de leges voor	Geen	groen

Bedragen in €

								omgevingsvergunningen wordt vanaf 2026 structureel verhoogd. We zien al meerdere jaren een structurele stijging van de leges. Dit heeft vooral te maken met het gestegen aantal aanvragen		
34	9	Algemene uitkering	Inkomsten	475.000	475.000	475.000	475.000	Het bijstellen van de stelpost BTW compensatiefonds (BCF) levert een structureel voordeel op van € 475.000 vanaf 2026. Tot nu toe namen we een behoedzame raming op van 50% van de laatst bekende afrekening (= 50% van € 950.000 = € 475.000). We gaan nu de volledig verwachte onbenutte ruimte die ontstaat als alle gemeenten minder BCF terugvragen bij het Rijk inboeken (voor ons € 950.000). Dit wordt geaccepteerd door de provinciaal toezichthouder, onder voorwaarde dat we een risico opnemen voor hetzelfde bedrag.	Deze ombuigingsmaatregel heeft geen effect op de inwoners of organisaties. Het bestaande risico 'Onbenutte ruimte onder plafond BTW compensatiefonds (BCF)' neemt met hetzelfde bedrag van € 475.000 toe.	groen
35	9	Onvoorzien	Uitgaven	5.000	5.000	5.000	5.000	Stelpost onvoorzien kan naar een symbolische € 1. Al jaren verwerken we in Lochem de voor- en nadelen in de exploitatie in het begrotingssaldo.	Deze ombuigingsmaatregel heeft geen effect op de inwoners of organisatie.	groen
36	10	Inkomsten Hanzeweg 8	Inkomsten	3.000	3.000	3.000	3.000	Een deel van gemeentehuis verhuren we onder andere aan Plus-OV. Het huurbedrag wordt jaarlijks geïndexeerd met een percentage van het huurbedrag.	Deze maatregel heeft geen effect op inwoners.	groen
37	10	Planning en control	Uitgaven	24.000	24.000	24.000	24.000	Inhuur gaan we betalen vanuit het loonkosten budget. Daarmee vervalt dit afzonderlijke budget.	Deze maatregel heeft geen effect op inwoners.	groen
38	10	Diverse budgetten personeel	Uitgaven	101.000	101.000	101.000	101.000	We gaan soberder om met diverse personele budgetten.	Deze maatregel heeft geen effect op inwoners.	groen
39	10	Communicatie	Uitgaven	0	5.000	5.000	5.000	We gaan nieuwjaarsbijeenkomsten en bijeenkomsten voor nieuwe inwoners soberder uitvoeren.	Nieuwjaarsbijeenkomsten en bijeenkomsten voor nieuwe inwoners worden wat minder uitgebreid	oranje
40	10	Informatievoorziening	Uitgaven	5.000	5.000	5.000	5.000	We hebben kritisch gekeken naar de abonnementen die we afnemen. Abonnementen die we niet meer echt nodig hebben nemen we niet meer af.	Deze maatregel heeft geen effect op inwoners	groen
41	10	Gemeentegids	Uitgaven	0	3.000	0	3.000	Een keer in de twee jaar werd een papieren gemeentegids uitgegeven. Hiermee stoppen we.	Deze maatregel heeft als gevolg dat inwoners geen papieren versie van de gemeentegids meer ontvangen. Alle gemeente-informatie in deze gids blijft	groen

Bedragen in €

wel via de website toegankelijk.

**Taakstellingen
uit verleden**

**Tekst Begroting 2023 (laatste keer
rapportage)**

42	1	Leges evenementen	Inkomsten	36.000	37.000	38.000	38.000	Deze taakstelling ontstond door het aanbrengen van differentiatie in de tarieven voor evenementen. Insteek is om een onderscheid te maken naar de grootte en de impact van een evenement. De aanpassing van de leges hangt samen met de aanpassing van het evenementenbeleid.		rood
43	5	Bezuinigingsopdracht zwembad de Beemd	Uitgaven	60.000	60.000	60.000	60.000	Op dit moment onderzoeken en analyseren we renovatie of nieuwbouw voor de buitenbaden in Almen en Gorssel en verduurzaming/modernisering van sportcomplex en zwembad De Beemd. De volgende stap is advies en besluitvorming. Na besluitvorming is er duidelijkheid over de financiële gevolgen en of wij de taakstelling kunnen realiseren.		oranje
44	Div.	Bezuiniging accommodatiebeleid (ondersteuning accommodaties)	Uitgaven	30.000	30.000	30.000	30.000	Op dit moment staan de exploitaties bij veel accommodaties onder druk als gevolg van kostenstijgingen. Wij gaan dit nader onderzoeken in actief overleg met de accommodatiebesturen. Vervolgens bezien wij of deze taakstelling voor vermindering van subsidies houdbaar is.		oranje
45	Div.	Verduurzaming gemeentelijke gebouwen	Uitgaven	30.000	30.000	30.000	30.000	Door de gemeentelijke gebouwen te verduurzamen is het doel om € 30.000 te besparen op de energie- en onderhoudslasten.	Deze maatregel heeft geen effect op inwoners	oranje
46	7	Ombuiging begraafplaatsen	Uitgaven	50.000	50.000	50.000	50.000	De herziening van het begraafplaatsenbeleid is in een afrondende fase. Om de begraafplaatsen anders in te richten en voor het wegwerken van achterstallig onderhoud is een eenmalige investering nodig van € 125.000. De € 125.000 is als nieuw beleid in de Begroting 2023 opgevoerd. Met deze investering beogen we vanaf 2025 de taakstelling te behalen. Na het daadwerkelijke investeren zal duidelijk zijn of de taakstelling geheel of gedeeltelijk wordt gehaald.		rood

Bedragen in €

47	Div.	Salaris taakstelling (efficiencytaakstelling)	Uitgaven	300.000	300.000	300.000	300.000	We kijken op functieniveau of een efficiëncyslag mogelijk is. Dit doen we voortdurend. Daar waar efficiency behaald wordt, komt dit ten gunste van deze taakstelling. In de tussentijd sturen we op de totale loonsom om deze taakstelling te kunnen realiseren.	oranje
----	------	--	----------	---------	---------	---------	---------	--	--------

groen

De ombuigingsmaatregelen zijn definitief (structureel) ingevuld en nemen we een volgende keer niet meer op in de het voortgangsoverzicht.

oranje

Ombuigingsmaatregel is opgepakt, ligt op koers maar nog niet afgerond.

rood

Krijgt extra aandacht.